ZİRZOP KRAL

Komedi 2 Perde

“Gençlik Oyunu”

2005

EMİN KEŞMER

KİŞİLER:

Kral

Soytarı

Meydancı

I. Saray Adamı : Sağduyulu, sorgulayıcı ama bencil

II. Saray Adamı : Bencil, korkak, hesapçı, muhafazakar

III. Saray Adamı : Cesur, atılgan, kavgacı

IV. Saray Adamı : Seçkinci, aristokrat ciddi ve içe kapanık

V. Saray Adamı : Seçkinci, aristokrat, dışa dönük, alaycı ve komik

VI. Saray Adamı : Yaşlı, akılcı, çözümcü, kuralcı

VII. Saray Adamı : Patavatsız, atak, kaba

VIII. Saray Adamı : Kuralcı, fanatik, katı, militarist

Elçi

I. Oyuncu

II. Oyuncu

III. Oyuncu

IV. Oyuncu

I. Saray Kadını: Kıskanç, ihtiraslı

II. Saray Kadını: Dedikoducu

III. Saray Kadını: İsterik, ihtiraslı

IV. Saray Kadını: Şehvetli

V. Saray Kadını

VI. Saray Kadını

Halk

Zabitler

Matem Grubu

Uşaklar

Nedimeler

FIKRA BU YA!

*Evvel zaman içinde **d**evletin bütçesi güya açık vermiştir ve padişah bir fermanla bir kısım mallara yüklüce zam yaptırtır.*
*Adamlarını da; **"Gidin bakın bakalım, ahali bu zamlara ne şekilde tepki gösteriyor?"** deyu piyasaya salar.*
Adamlar tetkik edüp dönerler:
***"Padişahım, herkes ağlayıp sızlanıyor, homurdanıyor!"** deyu malumât getirirler.*
Padişah:
***"Zararı yok, şu şu kalemlere de okkaluca zam yapasınuz!"** deyu ferman buyurur.*
Adamlar gene gidip kolaçan edüb dönerler:
***"Efendimiz, asabiyet biraz daha bozulmuş, ağızları bıçak açmıyor!"** deyu kıyas bildirirler.*
Padişah:
"Ziyanı yok, bir kısım mahsulâta dahi ziyade zam yapıla!"
Adamlar gene temaşa edip huzura varırlar:
***"Haşmetmeab hazretleri ahalide hararet gittikçe yükselmekte, millet saç baş yolma derekesinde! Vaziyet epeyce gergin!"** deyu fikir ısdar ederler.*
Padişah:
"Vahim bir hal sayılmaz, bir miktar dahi zamma ihtiyaç vardır ki fermanımızdır tiz duyurula!"
Neredeyse ağırca zam yapılmadık hiçbir şey kalmamıştır. Lakin bu sefer adamlar fena bir muhabereyle divana rücu ederler:
"Efendimiz, kullarınız bu sefer her zamankinden farklı; davul zurna, zil takıp oynuyorlar, şenlik bayram ediyorlar, çılgınlık almış yürümüş… Muhal şekiller, nümayişler mevcut!"
Padişah bu haber üzerine şaşırır, telaşa kapılır, vesvese gösterir:
***"Ha… Bak bu sefer vaziyet vahim! Derhal son zamları gerü alasunuz, ortalığı dahi behemehal yatışdırasunuz! Zam meselesine dahi bir uzunca zaman ara veresünüz!"**diye emir buyurur.*

NOT 2:

Daha çok gencin rol alması düşünüldüğünden oyun kişileri gereğinden çok tasarlandı. Sayı istenildiği kadar artırılıp azaltılabilir.

NOT 3:

Kralın oynadığı oyunlara örnekler:

İp atlama, hollyhop çevirme, üç top atıp tutma, saklambaç, köşe kapmaca, el vurmaca, ayakkabılarını tepme, top gibi atıp tutma, birdir bir, mendil kapmaca, uzun eşek, pantolon elbise ayakkabı çıkarıp giyinme, yüzük oyunu, ceviz oyunu, çuval yarışı, beş taş, çizik taş-sek sek, el el üstünde, elde ip gerip hızar çekme…

I. PERDE

(*Absürd kılıklı Meydancı koşarak gelir, seyirciye karşı secde eder gibi kapanır. Biraz büyücü, palyaço, soytarı kılığındadır. Yaptıklarını alışılagelmiş şova kaçan tavırlarla, özellikle seyirciye göstermeye çalışıyor gibi yapar. Antrenmanlı olduğu anlaşılır, kapanıp ağlamaya başlar. Bu ağlama oldukça kulak tırmalayıcı, yer yer komik ve yapmacık, giderek acıklı, dehşetengiz sürer veya o hava verilmeye çalışılır. Bir müzik veya perküsyon tartımıyla kesilir tekrar başlar vs.*

I. Oyuncu koşup gelir; seyicinin arasından da çıkabilir. Meydancı'yı taklit ederek seyirciye karşı secde edip kapanır, sahici ağlamaya başlar, ağıtlar mırıldanıp, yana yakıla matem iniltileri çıkarır.

Meydancı ona bakıp şaşırır, onu tuhaf bulur, nereden çıktı diye canı sıkılır, bir anlam veremez, kendi yapmacık ağlamasını sürdürmeye çalışır, sonunda I. Oyuncu'nun ağlama çığlıklarına müdahale eder.)

Meydancı: Hop hop hop! Dur bakalım ya! Ne yapıyorsun sen? Hey sana söylüyorum, sen! Ne yapıyorsun burada?

I. Oyuncu: (*Gözyaşları içinde, kendinden geçmiş*) Ağlıyorum! (*Ağlaması daha da artar*.)

Meydancı: Ağlıyor musun! (*Kendi kendine*) Allah allah! (*Seyirciye*) Ağlıyormuş! Çıldırdı mı acaba! (*I. Oyuncu'ya*) Ağlıyorsun ha!

I. Oyuncu: Evet! (*Arttırımlı ağlama devam eder*)

Meydancı: Evet de demez mi! Manyak bu! Ağlıyorsun, anladık, tamam... da, peki niye ağlıyorsun?

I. Oyuncu: Kral öldü! Kral öldü! (*Ağlar*) Kralımız öldüüü!

(*Müteakiben II., III., IV. Oyuncular da I. Oyuncu'nun yanına veya arkasına teker teker diz çöküp secde etmek üzere yerleşirler ve "Kral öldü" repliğini tekrarlayarak ağlamaya başlarlar. Hep birlikte son kez "Kralımız öldü" repliğini ezgiyle söyleyip nağmeli ağlamayı sürdürürler*)

Meydancı: (*Kendi kendine, şaşkın, olayı gözler*) Kral öldü! (*Haykırarak*) Ama bundan size ne? (*Ağlayan oyunculara işittirmeye çalışarak*) Kral öldü ölmesine de... Bundan size ne? (*Onlardan bazıları, ağlamaklı seslerini keserek Meydancı'ya anlamaz gözlerle bakarlar*) Kral'ın ölmesinden size ne? Niçin ağlıyorsunuz?

IV. Oyuncu: (*Şaşkın*) Niçin mi ağlıyoruz?

Meydancı: Evet, size ne oluyor? Niye ağlıyorsunuz?

IV. Oyuncu: Ama siz de ağlıyorsunuz!

Meydancı: Ben ağlarım siz bana bakmayın.

III. Oyuncu: (*Sesini kesip konuşulanlara kulak kabartır*) Nasıl yani? Niçin sana bakmayalım?

Meydancı: Benim işim bu.

II. Oyuncu: İşiniz mi?

Meydancı: Evet işim, mesleğim!

IV. Oyuncu: Yani siz gerçekte ağlamıyorsunuz, üzülmüyorsunuz, ama mesleğinizi icra ediyorsunuz öyle mi?

Meydancı: Evet! Tastamam bu! Çok iyi anladınız. Ben mesleğimi yapıyorum...

III. Oyuncu: Ve karşılığında da...

Meydancı: Evet, para alıyorum.

II. Oyuncu: Yani sizin... Kralımız ölmüş, ölmemiş umurunuzda değil!

Meydancı: Aa! Aa! Umur işini karıştırma. Umurumda tabi, umurumda olmaz olur mu! Yüce Kralımız'ın vefatlarını öğrenir öğrenmez ilk ben koştum.

III. Oyuncu: İşi kapmak için herhalde.

Meydancı: Bravo! Sizin anlayışınız ve zekanız diğerlerinden yüksek.

IV. Oyuncu: Anlıyorum, umurunuzda da, üzülme ağlama refleksleri oyun, numara!

Meydancı: Hişşştt! Lütfen! Mesleğime laf söyletmem. Saygılı olunuz. Oyun dediniz evet, oyun. Ama ciddi, yararlı, sarayımızın iktidarını sağlıklı sürdürmesini sağlayan önemli ve gerekli bir oyun. Böyle olduğu için değerli. Böyle kutsal bir görevi "oyun, numara" diye alaya alıp, aşağılamanıza göz yumamam. Velev ki ben olgunluk, yumuşaklık gösterip, nazar-ı itibara almasam bile saray buna müsaade etmez, göz yummaz ve başınız ciddi şekilde sıkıntıya girer. Çünkü bir kez göz yumulursa...

II. Oyuncu: Yaa!

Meydancı: Yaa! Hah hah hah. Şimdi anladınız mı zurnanın zırtını?

II. Oyuncu: Ama biz Kralımız'ın böyle zamansız ölmesine...

III. Oyuncu: Çok üzüldük... (*Ağlamaya başlar*)

I. Oyuncu: Çok çok üzüldük... (*Ağlamaya başlar*)

Meydancı: Hop! Kesin zırlamayı! Evet üzülebilirsiniz...

IV. Oyuncu: Evet çok üzüldük ve onun için gözyaşlarımızı tutamıyoruz.

II. Oyuncu: Tutamıyoruz ve haliyle ağlıyoruz.

I. Oyuncu: Herhalde efendimiz... *(Ne diyeceğini bilemez)* Bu yasak değildir herhalde!

Meydancı: Yasak!.. değil! Değil de öyle her istediğiniz yerde, herkesin önünde, olur olmaz zamanda ve olur olmaz makamda ve de mekânda ağlarsanız, size söyleyeyim, hepiniz kuyruğu titretirsiniz haberiniz ola.

(*Ağlayıcı oyuncular "Aa! Yaa!" ünlemleriyle işin ciddiyetini anladıklarını gösterirler, çok da şaşırırlar*)

Meydancı: (*Onları alayla taklit ederek*) Aa! Yaa! Siz bu işleri öyle ucuz ve kolay mı sanıyorsunuz? Bizim Propaganda Genel Merkezimize bağlı olarak uzun yıllardır faaliyet gösteren Taziye ve Matem Grubumuz engin tecrübesiyle, bu işi diğer bütün rakiplerinden daha üstün ve yararlı bir hizmet derekesinde deruhte ettiği içindir ki bu ihaleyi aldı. Şimdi siz düzensiz, gelişigüzel, iyi planlanmamış, bozuk plak gibi her biriniz ayrı telden bağırışlar neşrederek, bu işi adeta sulandırarak, ciddiyetini, vakarını bozarak ve deyim yerindeyse ayağa düşürerek ve de bu işi profesyonel bir meslek olmaktan defaten çıkartıp alelade bir vazife seviyesine indirgeyerek, bu mühim fırsatı plansız, programsız ve de anlamsız faaliyetler dizgesi çerçevesine hapsederek, sırf vıcık vıcık duygusallık ve aptallıkla malûl hislerinizi tatmin içün böyle kutsal bir vazifeyi su-i istimalle muhtemel fena maksadınıza alet ederek, yüce... (*Ne söyleyeceğini şaşırır, öbürleri renkten renge girerken*) yücelerden yüce... Kralımızın... kutsal naşına ve de aziz hatırasına... saygısız ve yakışıksız zırlamalarla mukabelede bulunarak güya yararlı bir halt yiyormuş gibi… işgüzar, arsız, çıkarcı, nasıl desem bahşiş falan koparmaya matuf, alçakça bir saikle bu faaliyeti… yapabileceğinizi mi sanıyorsunuz? Peki soruyorum size, yapabilir misiniz?

Yapabilecek olsanız bile size bu vazife verilmiş midir ki haksız rekabet ve rol çalma teşebbüsatına yeltenme cüretini ve cesaretini gösterebiliyorsunuz; *(Çılgınca bağırır)* kendinizi, geleceğinizi, çoluk çocuğunuzu bile düşünmeden...

II. Oyuncu: Haksız rekabet! Rol çalma! Nedir bütün bunlar?

Meydancı: İyilik duygularım kabardı da sizleri uyarıyorum, koruyorum, yoksa...

III: Oyuncu: Yoksa ne?

Meydancı: Yoksa sizi kamu düzenine karşı gelüp, onu bozmaktan, toplumsal anarşiye sebep olmaktan, vakitsiz infial yaratup, ahaliyi işinden gücünden alıkoymaktan...

IV. Oyuncu: Demek durum bu kadar vahim!

Meydancı: Vahim ne demek, vahamet ne demek! Ah sizi salaklar, ah sizi zavallı ahmaklar! Ah! Ah! Yaptığınız densizliğin manasını bilseniz, bir bilebilseniz! Ne kadar netameli işlerdir bu işler! *(Bağırırken kendini kaybeder)* Ah! Sersemler!

IV. Oyuncu: Efendimiz, biz bu ağlama eylemini sırf içimizden geldiği için, hiç bir art niyet maksadı izhar etmeyecek surette ve niyette ve dahi ol mahiyette...

III. Oyuncu: Sırf yüce efendimize duyduğumuz sonsuz sevginin bir nişanesi olarak...

Meydancı: Kesin! Kesin! Bana maval okumayın! Neredeyse sizin provakatör olduğunuzu düşüneceğim ve sizi sonra ben bile kurtaramayacağım. Niye anlamak istemiyorsunuz? Elbet de ağlayıp, inleyip, zırlayıp, toplumu galeyana getirip, Kralımızın ne kadar değerli ve önemli olduğunu yansılayacağız. Ama bunun da bir düzeni, düsturu, şekli şemali olacak değil mi? Madem o kadar ağlama meraklısısınız, sizi bizim Ağlama Grubuna dahil edelim, orada bol bol antrenman yapıp ağlayıp içiinizi dökün ziyanı yok. Ama bir sözleşme ihdas edüp, bir ücret üzerinde mutabakata varmamız icap eder.

Oyuncular: Efendim biz para mara istemezük.

II. Oyuncu: Bizim parada pulda gözümüz yok.

III. Oyuncu: Altınlar, paralar hepsi sizin olsun, bize üzüntümüzü boşaltmak için fırsat bağışlayıp izin verin de doya doya ağlayalım. *(Ağlamaya hüngür hüngür devam eder)*

Meydancı: Yeter! Benim de size para mara vermeye zaten niyetim yok. Ama siz şu kadar ücreti aldık deyu bir tediye makbuzu imzalayacaksınız, o kadar.

I. Oyuncu: Tamam efendimiz, yeter ki üzülüp ağlayacak gruba katılıp, doya doya üzülüp ağlayalım.

Meydancı: Öyleyse hep beraber ağlama provasına! Marş marş!

(*Ağlama grubu girip yerini alır, adı her söylenen grup, bir ses veya görsel eylemle hazır işareti verir.)*

Meydancı: Hazır! Herkes hazır mı! Evet! Nağme Grubu? Tamtam Grubu? Ses Emekçileri? Bayrak, Flema, Sancak? Görsel Şov Elemanları? Güvenlik? Güzel! Demek hazırsınız. (*Birden seyirciye dönüp açıklama yapar*) Saygıdeğer ahali, affınıza mağruren, Allah gecinden versin ama, muhterem zevat, takdir-i ilahi vukuu buldukta her türlü emirlerinize amade olduğumuzu bilvesile teveccühlerinize arz ederim efendim. (*Aniden gruba döner*) Dikkat! Son, yek, dü, se! (*Müzik, perküsyon, dans tartımıyla mutat ağlama provası başlar*) Hop hop hop! Kesiyoruz! Ne bu şimdi! Oldu mu? Krallığımızın şanına yakıştı mı? Siz beni cümle âleme rezil kepaze etmek mi istiyorsunuz! Sen, sen ne yapıyorsun orada bakayım? Merkep gibi anırarak mı? Nasıl bir ağlama bu böyle? Haydi bakalım tekrar! One, two, three! (*Eylem tekrar başlar*) Of of of olmuyor olmuyor olmuyor! Arkadaşlar Krallığımızın büyüklüğüne, vakarına yaraşır bir çalışma yaptığınızı sakın unutmayalım! Yaptığınız hizmetin manevi boyutunu, nasyonel sorumluluğunu kimse aklından çıkarmasın. Burası Muz Cumhuriyeti, pardon Muz Krallığı değil! Hataların müeyyidesinin altından kalkamazsınız, ezilip kalırsınız, berbat… berbat da ne kelime hurdahaş olursunuz… diyorum size! Anlayın gayri! Evet, tekrar, un dos tres! (*Eylem hızlanmaya başlar, gittikçe tam bir komik şova dönüşür ve birden kesilir. Saray Adamları durumu müzakere etmek üzere her biri ayrı ayrı, büyük bir teessür içinde sahneye girerler*)

ÖLÜMÜN ARDINDAN SARAY

I. Saray Adamı: Malumunuz üzere, son beş yılda, beş yüce Kralımız Tanrı'nın rahmetlerine mazhar oldular. Bizlere ömür! *(Ağlamamak için kendini zor tutar)*

II. S.A.: Evet, inanılması imkansız, ama son beş yılda, beş Kralımız cülûsun tamı tamına 365. gününde hakkın rahmetine nail oldular! *(Gözlerini siler)*

III. S.A.: Evet, Kral oluşlarının birinci yıldönümü gecesinin sabahına canlı olarak intikal edemediler! Ah! Ne büyük acı! *(Feryat ile ağlar)*

IV. S.A.: Hem de bütün ihtimama rağmen! Bunca sihirbaz, büyücü, hekim, alim, ulema, din adamı, rahip bir oldular ama çare bulamadılar ne yazık! *(Ağlamaktan gözleri şişmiş, bolca sümkürür)*

V. S.A.: Dünyanın dört bir yanından getirtilmiş ünlü kahinler de dahil, ölüleri bile dirilten onca seçilmiş insan çaresiz kaldılar ve bu kötü kadere karşı koyamadılar. Ah ah! Bu ne kadar dayanılmaz ağır üzüntü böyle! *(Yüzünü kapatır)*

II. S.A.: Memleketin başında, hem de en başında müthiş bir lanet, inanılmaz bir uğursuzluk var ki, Tanrı düşmanımıza vermesin. Offf!

I. S.A.: Saltanatımız, iktidarımız, geleceğimiz...

III. S.A.: Malımız mülkümüz...

V. S.A.: Paramız pulumuz, menkulümüz, gayrimenkulümüz...

IV. S.A.: Hatta canımız, karımız, kızımız, bilumum zevcelerimiz...

II. S.A.: Zavallı cariyelerimiz, uşaklarımız, kölelerimizin hepsi… nitekim metreslerimiz… namusumuz...

V. S.A.: Ve de her türlü haysiyetimiz, bizi asîl ve ulvî gösteren herbir şeyimiz…

I. S.A.: Tehlike altında! Yok olmakla karşı karşıya!

VI. S.A.: (*Konuşulanlara kulak misafiri olduğu köşeden girerek, akl-ı selim ile soğukkanlı*) Efendiler, efendiler! Biraz abartmıyor musunuz yaratan aşkına? Evet krallarımız öldü, ama Krallığımız sonsuza değin elbette yaşayacak! Bunun ötesinde bir olasılık düşleyebilmek, bir hayal kurmak bile ülkeye ihanettir! Ve asil ruhlu olduklarından zerrece şüphe etmediğim siz değerli dostlarımın endişelerine mahal yoktur zannındayım. Acaba yanılıyor muyum?

I. S.A.: Elbette yanılmıyorsunuz, ama korkunç bir uğursuzlukla, kör ve acımasız bir bahtla karşı karşıyayız malum!

VI. S.A.: Tesadüf! Tamamen tesadüf olamaz mı soylu efendiler?

II. S.A.: Nasıl bir tesadüftür bu ki son beş kralımız koltuğa oturuşlarının tamı tamına 365. gününde... (*Ne söyleyeceğini bilemez sessiz hayıflanıp, hüzün gösterir*) Alem-i berzaha... defaten hicret edüb… birden bire intikal ile… Nasıl... olabilir?.. Ah! Keşke…

IV. S.A.: Hadi diyelim ki ilki savaşta, bizzat cephede, rahmetli efendimiz cansiperane cenk ederken… ikincisi ise bir suikast neticesi menfur bir taht kavgasına maatteessüf kurban gittiler... Gittiler de…

III. S.A.: Bu iki menfur cinai ölüm insan eliyle gerçekleştirildi ki nihayet önlenebilirdi belki.

V. S.A.: Lakin son üç kralımız...

II. S.A.: Önüne geçilmez bir yazgı ile ve normal vefatları neticesinde… *(Ağlamaktan konuşamaz)*

I. S.A.: Tanrının rahmetine vasıl oldular. Bunlar tesadüf olabilir mi? Bu bir mani olunamaz lanet değil mi?

VI. S.A.: Hah! Ne var bunda? Nihayet hepimiz bir gün ölecek değil miyiz? Ha erken, ha biraz geç. Evet belki bir tesadüf sonucu diye nitelenemese dahi nihayet kendi sıralarını savdılar ve sonsuzluk diyarına, bütün ölümlülerin bahusus dileyeceği ve Tanrının da bağışlayabileceği en yüksek makamda iken büyük bir itibar ve debdebe ile göç ettiler. Ne mutlu onlara! Onlar için ağlamak, göz yaşı dökmek bile boş!

II. S.A.: Biz onlar için değil.. şey... kendimiz için... gözyaşı...

I. S.A.: Anlayamadım!

II. S.A.: Neyi anlayamadınız?

I. S.A.: Söylediklerinizi tabi.

II. S.A.: Öyle demek tabi ki istemedim. Sözlerimi yüksek müsaadelerinizle geri alıp derhal tekzip ve tekraren terkip ediyorum: *(Ağzında geveler)* Keşke efendimizin yerine bendeniz… hım hım hım!

III. S.A.: Sözlerini geri almakla iyi ediyorsun... Çünkü şövalye ruhlu bir seçkin soylular sınıfının üyesi olduğunuzu hiçbir şekilde unutmamalıyız, unutmayacağız.

IV. S.A.: Dostlar, aşağı sınıflar gibi davranmaya hiçbir suretle hakkımız yok!

V. S.A.: Biz bu ülkenin herşeyiyiz çünkü!

I. S.A.: Evet bu ülke bizim için var ve var olmaya devam edecek.

III. S.A.: Bizim için var olan bir ülkeyi var etmek de bizim yegane görevimiz olmalı sanırım. Ayrık düşünenimiz var mı merak içindeyim.

II. S.A.: Bendeniz, "Biz mi ülke için varız, ülke mi bizim için var" konusunu biraz birbirine karıştırdım. Bağışlayınız beni soylu efendiler.

III. S.A.: Anlıyorum ki biz ne kaybettiysek, ne kaybediyorsak kavram kargaşasından, hemfikir olamamadan; birbirimizi ve gerçeği anlayamamadan kaybediyoruz.

(*VII. ve VIII. Saray Adamları da girer, selamlarlar ve aday bulma durumunu görüşmeye geçerler.*)

VI. S.A.: Soylu efendiler, esas meselemiz yeni bir kral adayı belirlemek biliyorsunuz. Çünkü ne yazık ki Kralımız Hazretleri talihsiz bir halle zürriyet bırakamadılar. Bu durumda… asil dostlarımız, yürekli şövalyelerimiz arasından ve fakat bize yakın arkadaşlarımızın içinden olmak üzere yeni kralımızı intihap etmemiz filhakika mecburidir. Bu konuyu tartışmaya açıyorum. (*Herkes birbirine bakar, kimse bir süre öneri getiremez.*)

V. S.A.: (*Gereksiz bir acelecilikle*) Ben kendimi şahsen yetersiz görüyorum!

IV. S.A.: Eee, benim yeteneklerim var. Var ama takdir edersiniz ayrı alanlarda.

II. S.A.: Malum, işlerimin yoğunluğu, 500 küsur köle çalıştırıyorum ki onları başıboş nasıl bırakayım?

I. S.A.: (*Kürsüye çıkar, çok önemli bir açıklama yapacakmış gibi*) Eşim, "Sen gösteriş budalası, koltuk düşkünü biri değilsin ve olamazsın" diyor. Bana kalsa ben hiç düşünmem. Ama eşiyle sürekli dırdır eden, didişen bir kral değil herhalde ülkenin ihtiyaç duyduğu. (*Kürsüden iner*)

III. S.A.: Benim eşim çok istiyor. “Sen kral ol, ben kraliçe” diyor. Onun için söylemek kolay. Bir yıl sonra cızlamı çekecek olan o değil nasıl olsa. Sırf ona bu zevki tattırmamak için istemiyorum. Bana kalsa gözümü kırpmam!

VI. S.A.: Oğlum kızım “Allah korusun” diyorlar. “Kral olmanı biz de isteriz ama o makam yıpratıcı, sizin sağlığınızı düşünüyoruz babacığım, sizi yıpratır o makam, siz kaldıramazsınız, çok sinirlisiniz” diyorlar ki haklılar. “Bir yılda mı katlanamam?” dedim, “Bir yıl değil bir saat bile sizin sağlığınızla oynamak olur” dediler.

VII. S.A.: Ben istiyorum! Ben bu göreve talibim, madem bir kurban gerekiyor, ben kendimi feda ediyorum. Meclisin huzurunda, saygın soyluların önünde bu riski göze alıyorum... desem... diyorum kendi kendime... ama... benden sonra benim bıraktığım boşluğu kim nasıl dolduracak? Yani doldurabilecek mi diye düşünmeden edemiyorum? Oğlum diyorum kendi kendime senin bıraktığın boşluk bugünkünden çok daha hacimli, çok daha derin olacak! Peki o zaman ne halt edecek bu müstesna zevat, nasıl bir çözüm üretecek? Lütfen biri çıkıp söylesin bana... Bunları yüksek sesle düşünüyorum haliyle. Düşünüyorum düşünmesine de kendi sesim bile beni ürpertmeye yetiyor, yetebiliyor. Yani sesim bana fazla, çok fazla dokunaklı ve dehşetengiz geliyor, gelebiliyor... O zaman şekerim yükseliyor, nabzım da inanılmaz atıyor! Hatta o derece ki çevremdeki muhafızlar gaipten sesler, gürültüler; hayır kütürtüler- evet böyle söylediler, çok iyi ansıyorum- kütürtüler… dediler. İşte bu kütürtüleri bizzat ve teker teker duyduklarını ifade ettiler... Yoksa vatanıma canım feda!

II. S.A.: Yüce ve soylu efendiler, her birinizin ne denli vatansever olduğunu bilip takdir etmeyen bir tek yurttaş bile var mıdır acep şu talihsiz ülkede? Ben inanıyorum ki her birimiz gözümüzü kırpmadan bu yurt içün canımızı feda eder miyiz, ederiz! Yemin ederim ki, and olsun ki, vallahi billahi ederiz! Niye etmeyelim? Dünyaya kazık mı kakacağız, sonsuza kadar mı yaşayacağız? Ne olacak yani? Ve yine şunu da açık seçik ifade etmeliyim ki bu müstesna heyetin içinde biri var ki, o yurdunu inanın hepinizden çok, pek çok seviyor! Kim o diyeceksiniz! Kim o cesur insan? (*Bazıları çevresine söyle bir göz gezdirir*) Bilin bakalım kim, diyeceğim, şaşıracak öylece bana bakakalacaksınız. Diyorum ki iyi bakın!

Çünkü o karşınızda duruyor (*Şaşkınlık*) Evet işte o benim... Sizler diyeceksiniz ki: Peki krallığa neden aday değilsiniz? Kim demiş! Elbette adayım! Şurada bulunan herkesler gibi adayım. Hepimiz adayız. Bu sorumluluğu her birimiz derinden hissediyoruz. Bu boşluğu yaşıyoruz. Ama inanın ben dahil hepimiz bir şok içindeyiz, bir şaşkınlık evresi geçiriyoruz. Hele şunu bir atlatalım, bir aday bulunup seçilsin, göreceksiniz, ben dahil herkes "Ahh ben ne yaptım, niye basiretim bağlandı!" diye vahlanıp saçımızı başımızı yolacağız. (*Saçmalamaya başlar*) Çünkü kime kısmet olabilir böyle bir... soylu bir... görev. Böyle şaşalı bir iktidar. Düşünün ey dostlar talihle talihsizlik bu kadar ayağımıza gelmişken biz böyle bon bon, pardon bön bön, hödüklük edip... Ahh ahh... Biz adam olmayız... Bizden hiçbişey olmaz... Yazıklar olsun bize... (*Süklüm püklüm iner*)

VI. S.A.: Aramızda bir kura çekelim diyorum.

V. S.A.: Evet bu önemli bir çözüm önerisi.

VIII. S.A.: Kura mı dediniz?

VI. S.A.: Evet kura çekmekten başka çare yok.

III. S.A.: Efendiler, beni nasıl da şaşırtıyorsunuz, şaşırtabiliyorsunuz! Ne demek kura? Bu da bir ihanet değil mi sizce?

VI. S.A.: Nasıl bir ihanet oluyormuş?

III. S.A.: Düşünebiliyor musunuz? Şu muhterem zevattan bir kişi, sırf şanssız olduğu için, diğerlerinin şansı uğruna, kendini kurban edecek! Yani biz bir kişiyi kendi ellerimizle ölüme göndereceğiz ve sonra ikiyüzlüce sevineceğiz! İyi ki şanssız olan ben değildim diyeceğiz! Bunu kimseye yakıştıramıyorum! Soylularımızdan hiç kimse böyle bir soysuzluğu kabul edemez, buna müsaade edemez! Damarımızda böyle soylu bir kan taşıyoruz efendiler!

I. S.A.: Doğru söylüyor.

IV. S.A.: Haklı elbette. Daha akılcı bir yol muhakkak vardır, olmalıdır diye umut etmek istiyorum.

VIII. S.A.: (*Bozuk cümlelerle ama sert, askerce bir tehdit tonuyla konuşur*) Yüce beyefendiler! Huzurunuza saygılarımı sunuyorum diyerek çıkmayı bir borç bildiğim ölçüde, ben de soylu ve mücadelelerle, fetihlerle, kahramanlıklarla ve gazilik madalyam bile var olduğu halde, bu duruma bir el koymaklığımız

gerektiğine dair sert bir müdahelede bulunmamızın zamanı gerçekten memleketin ali menfaatleri muvacehesinde bizzat deruhte ettiğim şanlı geçmişimin bana verdiği rüçhan hakkı olmasını kendime bir hak olarak telakki ederek derseler ki diyorum. Bu problem daha çok bir lastik misali öteye beriye çekilip işin tadı kaçar mı kaçkın dedik. Bakın sonunda rezil rüsva olmak istemem şahsen, hiç kimse bunu, istihsal edilecek bir durum mudur ki, bu soylu tarih karşısında sefil bir duruma getirmeye, soruyorum! İşte şimdi herkes vicdanından dersler alsın da kimse! Sırf istiklâl içün, bir de müstakil bir devlette hayat sürecek müstakbel evlatlar nerde? Utanmıyor muyuz sözlerini sarfederekten en derin saygılarımın fikirlerime değil, sözlerime son noktayı koyabilmek meselesidir diyorum. Allah yar ve yardımcımız olsun!

IV. S.A.: Yine kısa konuşacağım. Demokrasilerde çare mi yok? Ama şu an onu ben de bilmiyorum!

I. S.A.: (*Kimse konuşmayınca çaresizlik içinde kendini tekrar konuşmak zorunda hisseder*) Soydaşlarım! Kral olmayı elbet ben de herkes kadar düşünmedim desem yalan olacak. Ve herkesin vardığı sonuca vardım: Bu ülkenin enayisi ben miyim?

V. S.A.: Asil efendiler, böyle düşünürsek insanlık da, bu yurt da yerinde sayar, bir arpa boyu yol gidemez. Ne demek enayilik? Nereden çıktı bu korkunç yaklaşım, bu niteleme? Bu hepimizin sonunu hazırlar. Aptallar gibi intihar etmeye kalkışacağımızı sakın kimse söylemesin bana. Çözüm mü? İşte onu enine boyuna tekrar tekrar düşüneceğiz.

VII. S.A.: Ben, sevgili dostlar, ben, nasıl desem, dilim pek varmıyor ama bir öneri sunacağım. Peşinen söylüyorum bu sadece ve sadece bir öneri. Yıllardır beni tanır, bilir, sever ve çok güvenirsiniz, bir ihaneti asla ve kat'a düşünemem. Diyorum ki salt deneme babından, bir yıl için kölelerimizden mesela veya köylülerimizden birini seçsek, seçmeyi düşlesek, seçmeyi düşünebilir miyiz acaba? (*Kalabalık ünlemle bir dalgalanma ve şaşkınlık geçirir*) Yani geçici bir çözüm için şey etmiştim! (*Bu fikre karşı diğer saray adamları büyük tepki gösterirler.)*

III. S.A.: Soylu efendi! Söylediklerinizi (*Birden çok öfkeli bağırmaya başlar*) kulaklarınız duyuyor mu acaba! Bence duymuş olamaz, siz ne dediğinizin farkında bile değilsiniz! (*Sakinleşmiş gibi*) Bu elbette ihanet değil! (*Tekrar çılgınca bağırır*) Çünkü ihanet sözcüğü bile bu yaptığınızın yanında çok masum kalır!

VI. S.A.: Size inanamıyorum efendi hazretleri! Bunu nasıl düşleyebildiğinizi bile anlayamıyorum! Böyle birşey olabilir mi? Bir kez böyle birşey olabilirse, olabileceğini akıllara düşürürsek, bir fikir olarak bile telaffuz edersek daha sonra olacakları hangimiz hesaplayabilir bilemiyorum. Aman Allahım! Siz! Evet siz, tamamen çıldırmış olmalısınız çünkü başka türlüsü olamaz! Hayır! Hain bile olsanız bu kadarına cesaret edemezsiniz!

VIII. S.A.: Efendiler, bu vicdansız, soysuz, ne idüğü belirsiz hainin, ben, derhal ben, sigaya çekilerekten yargılanıp ve ben hiç vakit kaybetmeksizin sallandırılmasını yüce heyetten talep ve bile ben emrediyorum.

V. S.A.: Bundan daha büyük sapıklık ve bölücülük ve kendi sınıfına ihanet görülmüş müdür tarihte?

IV. S.A.: Demokrasi dediysek bu kadar değil efendiler!

I. S.A.: Aklımızı başımıza toplayalım.

II. S.A.: Bu bir kez bizim topluca bütün haklarımızdan, hukukumuzdan, malımızdan mülkümüzden, evimizden barkımızdan, çocuk çoluğumuzdan hatta karımızdan, cümle sevgililerimizden, haremimizden vazgeçmemiz gerekir demektir ki..

I. S.A.: Hepsini gidip köylülere, kölelere verelim ve biz kendimiz köylü ve köle olalım. Bunu böylece ifade etsek daha doğru olurdu.

II. S.A.: Bu insan haklarına bile aykırı beyler, nerede kaldı yurttaş hakkı? Demokrasimiz hukuku hiçe mi sayıyor efendiler, soruyorum size?

III. S.A.: Gözünüzü açın efendiler! Bunu bir varsayım olarak dile getirmiş olması bile bağışlanması imkânsız korkunç bir suçtur.

II. S.A.: İnsanların galeyana gelerek linç ettikleri münafıklar bundan daha büyük bir suça ve günaha iddia ediyorum hiçbir zaman bulaşmamışlardır.

III. S.A.: Böyle hainleri aramızda barındırmaya devam edecek miyiz?

IV. S.A.: Hainlere ölüm!

VI. S.A.: Efendiler, ilim ve irfan sahibi asilzadeler, lütfen sakin olunuz. Bir dil sürçmesi nasıl oluyor da bizi böyle zıvanadan çıkartabiliyor! Görüyorsunuz biz bizeyiz, aramızda yabancı yok. Beyefendi elbette böyle birşey kastetmedi. Demek istedi ki eğer aramızdan bir aza çıkaramayacak olursak bazılarının aklına böyle sapık fikirler de gelebilir! Evet bazıları dediğimiz münafıklar elbette biz asillerin arasından çıkamaz. Ne olur usuletle ve suhuletle halledelim şu meseleyi. Bize bu yaraşır. Rica ediyorum sakin olalım.

I. S.A.: Yanlış söylemektesiniz diyemeyeceğim ama sapık ve aykırı fikirler ülkelerin geleceğini karartan en tehlikeli silahtır, bunun yanında top tüfeğin lafı bile olmaz.

(*Herbiri çözümsüzlük ifadesi mimikleri ile birer ikişer sahneden çıkar*)

CENAZE TÖRENİ

(*Ellerinde kılıçlar ve beyaz eldivenlerle komik görünüşlü tören kıtası tuhaf adımlamalarla daha çok sahne önünü ve yan mekanları enine boyuna anlamsız turlamaktadır. Bir noktada veya aşamada dururlar. Cenaze töreni olduğu efekt müzikten sezilir. Saray Adamları ellerinde siyah kurdeleli matemi temsil eden çiçek demeti vs. malzeme ile ve çok ciddi girerler. Kasıntılı, gergin, rahatsız bir halleri vardır. Farklı kümeler oluştururlar. Bu kümeler çevreye belli etmemeye çalışarak kendi aralarında dedikodu yapmaktadırlar. Ağlama grubu arka planda komik kaçacak tarzda kesik kesik ve canhıraş cırlamalarla halkı etkilemeye çalışmaktadırlar. Halk, aşağıda sahne önünde kuru kalabalık halinde ağlama grubuna, onların tuhaflığında kesik kesik komik kaçacak taklit sesleriyle mukabele etmektedir. Bu komik ama herkesin ciddi durduğu ağlama gösterilerinin arasında Saray Adamları pandomim olarak dedikodu yaparlar. Ama onların sözleri halk içinden diyalog şeklinde seslendirilir. Seyirci mizanseni Saray Adamlarından, sesi halktan duymuş olur. Bu dedikodunun*

dilden dile yansımasını gösterir. Kilise müziği efekt olarak verilir. Tabut ve rahipler seyircinin içinde gibidirler ama görünmezler.)

IV. S.A.: Ay bir sıkılıyorum şu cenaze törenlerinden, olursa bu kadar olur!

V. S.A.: Ya ben, ya ben! Kral değil kim olursa olsun yüz kere canı cehenneme diyorum.

I. Saray Kadını: Kuzum hele bir bakar mısın Kralın karısına.

II. S.K.: Yani Kraliçeye diyorsun!

I. S. K.: Evet evet Kraliçeye. Ay o şıllığa da bir yakışır bir yakışır ki şu Kraliçelik sorma! Ayol kadın senin benim kadar üzülmüş gibi durmuyor!

II. S.K.: Doğru söylüyorsun, hiç dikkat etmemiştim.

I. S.K.: Ay bir poz bir poz! Şu kuruma, şu çalıma bak allahasen. Daha kocası teneşirde kuzum! Haspamın gözü fıldır fıldır erkeklerin üzerinde!

II. S.K.: Benimkine bakacak ya, onun gözünü oyarım alimallah!

I. S.K.: Canım başkasını bulur, sen merak etme.

II. S.K.: Bulması mı kaldı kız, Kral daha ölmeden kadın kaç kere boynuzlamış zavallıyı diyorlar, günahı boynuna! Ben de onun bunun yalancısıyım.

II. S.K.: Yalan malan, ateş olmayan yerden duman çıkar mı hiç?

I. S.A.: Üstadım Kral hazretleri son günlerde olmayacak kuruntulara kaptırdı kendini.

II. S.A.: Gerçi haksız da değilmiş.

I. S.A.: Birinci yıldönümünü çıkaramayacağım korkusuyla dünyanın öbür ucundan ne kadar falcı, büyücü, sihirbaz, kahin, hekim, kim varsa adı ünlenmiş ünlenmemiş hepsini getirtip doldurdu saraya.

II. S.A.: Ben de olsam öyle yapardım.

I. S.A.: Ama ne fayda!

II. S.A.: Ya ya!

I. S.A.: Ölmesi birşey değil. Zaten bekliyorduk da, benim bazı ihaleler ve çok önemli iş bağlantıları için evraklarım vardı önünde, o hayhuy içinde hiçbirini imzalamadı. Hiçbirini anlıyor musun?

II. S.A.: Yaa, demek hiçbirini. Ciddi misin? Vah!

I. S.A.: Ahh ahh deşme yaramı, sinirden titriyorum.

II. S.A.: Karısını veya yakın birisini koysaydın ya araya birader.

I. S.A.: Yahu hepsini denedim olmadı. Şimdi başlatma beni karısına da yakınına da!

II. S.A.: Demek halledemedin işi, vah vah!

I. S.A.: Allah belasını versin, canı da cehennemin en dibine düşsün inşallah!

II. S.A.: Yenisini de bulup bir seçemiyoruz ki gözüm.

I. S.A.: Ben de onu bekliyorum ama ne gezer. Zarar edeceğim bütün işlerden zarar!

II. S.A.: Bunca yıllık birikim, kolay mı? Allah kolaylık versin!

I. S.A.: Vermedi işte! Yahu ağlayacağım neredeyse.

II. S.A.: Ağla ağla için açılır. Millet de Kral için ağlıyor der, fena mı?

I. S.A.: Şunu getirme aklıma, şu suratsız Şam kozalağını!

III. S.K.: Şu senatöre bak hele! Onu görünce içim karıncalanıyor!

IV. S.K.: Aramızda kalsın, benim de! Hihihih!

III. S.K.: Senatörle tanışmak için ne kaprisler yaptım bizimkine bir bilsen!

IV. S.K.: Nasıl oldu anlat!

III. S.K.: Bizimki anlamadı ve çok da çabaladı ama senatör bir ciddi, bir tuhaf! İşi gücü çalışmak, politika, nutuk! Bir de karısından başkasını gözü görmüyor aptalın!

IV. S.K.: Doğru söylüyorsun valla. Ne buluyorsa şu sidikli sıçanda!

III. S.K.: Ama senatör çok yakışıklı, kim ne derse desin!

IV. S.K.: Ona şüphe yok!

III. S.K.: Bana bir gel dese ya, o saat atlarım kucağına!

IV. S.K.: Ay ben de, ben de, hihihih!

Meydancı: Şimdi soylular adına, toplum önderlerimizden saygın senato üyeleri sırayla seslenecekler size.

VI. S.A.: Evet, o öldü! Şehit oldu. Ona bu yaraşır. Onu ne kadar severdik. Keşke onun yerine bizler ölseydik. Dünyaya kazık kakacak değiliz ya. *(Ağlar)*

III. S.A.: O öldü. Ya yeri? Kim dolduracak, kim? O yer öyle kolay dolar mı? *(Gözyaşını tutamaz)*Doldursunlar da görelim! Cesaret ister. İşte o cesaret bir tek onda vardı. Ahh bir mahdumu olaydı onun kanını taşıyan. Ama yok. İşte bu yurdun talihsizliği! *(Sesi çatallanır, sümkürür)*

VIII. S.A.: Ehem ühüm! Saygıdeğer bey…anım efendiler, ben o büyük insanın savaşçı muharip yanından bahsedeceğim diye. O mükemmel bir savaşçıydı idi ya. Gerçi hiç savaşa gitmedi idi ya! Bu doğru. Savaşmadı, savaş ona nasıl denir ki

yani nasip olmadı. Ama olsaydı ya, düşmanları var ya düşmanları… kan kusardı! İnanın kaçacak ... şey ... (*bir süre sözcüğü bulamaz*) ... delik... evet delik arardı, ararlardı... Kim arardı? Düşmanlar tabi. Çünkü o düşmana asla ve asla acımazdı. Çünkü o acımasızdı ve merhametsizdi, sertti. Ama ne sert… Tıpkı bir çelik… Bakışı bile… Ben bile… ondan ödüm kopardı.

II. S.A.: Rahmetlinin mesela yüreğinden bahsedeceğim ben de! Evet yüreği kadife misali yumuşak, yusyumuşaktı. Barışçıydı. Barış madalyası kendisine verilecek kadar sulhe düşkün bir kraldı.Bir iyilik ve nezaket timsaliydi. Kıyımsızdı, sevgi ve muhabbet dolu bir bakışı vardı. Çok mülayim bir şahsiyetti. Bir karıncayı bile incitmezdi.(*Göz yaşlarını tutamaz*.) Bir gün hiç unutmuyorum. Avdaydık, rahmetlinin karşısına bir ceylan sürüsü çıktı. O anda ne yaptı biliyor musunuz? Tüfeğini doğrultup ateş etti, bir daha ateş etti…Hatta bir daha ateş etti…Arka arkaya bir sürü ateş etti… Ve biz bir baktık ki bir tane bile ceylan vuramamış… Aslında vuramamış sandık. Oysa istese vururdu! İnanın her atışında bir tane rahat vururdu! Vurmaz olur mu? Ama işte o büyük şahsiyet vurmadı1 Neden vurmadı? Çünkü o hayvanları sever ve onlara acırdı. (*Ağlamaya devam eder*.) Onun için vurmadı! Ben o anda bunu hissettim! Hepimiz hissettik! Onun kadar iyi insan yeryüzüne bir daha gelir mi sanıyorsunuz. Gelmez! Gelmez! Gelmez işte! (*Kilise müziği yükselir, ağlama ve hıçkırıklar artar, bayılanlar olur)*

IV. S.A.: Soylu efendimiz merhumun av macerasından bahsederlerken müsaadenizle ben de bir hatıramı kaydetmeden geçemeyeceğim: Rahmetli efendimiz, ruhu şad olsun, halk arasında gezmekten bilhassa hazzederlerdi. O kadar ki bu seyahatlerinde kendileri çocukla çocuk, büyükle büyük olurlardı. Halk da kendilerini adeta taparcasına sevdikleri için nereye gitseler kendileri karşılanırken muhakkak düzinelerle boğa ve deve kurban edilirdi. Rahmetli bu kurbanlara daima gözyaşlarıyla mukabele etmişler, birçok boğayı ve de deveyi müdahale ederek ölümden kurtarmışlar ve onlar istiklali sever, hürriyete düşkündürler, onları kırlara salıveriniz buyurmuşlardır! Böylece onun inayetleriyle birçok boğa, deve, öküz hatta inek kırlarda mesut ve bahtiyar olaraktan ebedi hürriyetin tadını çıkarmışlardır.

VII.S.A.: Efendim bendeniz rahmetlinin yakininde çok bulundum!

VI.S.A.: (*Kimseye duyurmamaya çalışarak*) Efendim burada "yakiin" demenize gerek yok, şey oluyor efendim!

VII:S:A.: Yani bazı zamanlar öyle "yakiinimdir" filan demiyor muyuz?

VIS.A.: Elbet diyoruz ama o bir şifredir, sadece " hamili kart yakinimdir" diye tavassut haline münhasır bir şekildir yani!

VII.S.A.: Burada " yakininde " diye şey edemez miyim?

VI.S.A.: Edemezsiniz tabi. Olur mu? Yani olur da gülünç olur

VII S.A.: Haa ! Efendim ne diyordum, bendeniz merhumun eşinden bile kendisine daha ya…kin…dım. Evet yakındım. O gerçekten çok özel, kibar, çok duygusal bir şahsiyetti kendileri. Yani sanırdınız ki zevceleri hanfendiden bile, nasıl söylenir, haşa, korkuyorlardı! Efendim buna imkan var mı? Yani hah! Kralımız hazretleri, şunca insanın, milyonların karşısında tir tir titreyip dizlerinin bağının çözüldüğü yüce efendimiz, muhterem zevcelerinin karşısında ödlek bir tavşan gibi… Düşünebiliyor musunuz? İmkansız…İmkansız…Ben buna hiç ama hiç inanmadım. Çünkü o korkusuz ve cesurdu. Gözlerini, o kutsal gözlerini hiçbir budaktan asla esirgemezlerdi! Veya esirgedilerse dahi ben şahsen bunu hiç görmedim! Vallahi de görmedim billahi de görmedim! Çünkü cesurdu!

I.S.K.: Onu, saçları rüzgarda dalgalanırken, o zeka fışkıran bakışları ufka bakarken görecektiniz! O altın gibi sapsarı saçları, o gökyüzü gibi masmavi gözleri, hemen hemen bütün erkeklerimize göre, bize göre daha uzun boyu ile yaman bir erkekti malum. Ben şahsen ona hayır diyecek bir kadın…Ah ne diyorum şimdi…Çok etkileyici ve kudretli olduğunu inkar edecek değilim. Değilim değil de değiliz diyecektim…Yani hepimiz ona hayrandık. Şimdi keşke burada… aramızda olamaz mıydı? Ne vardı böyle zamansız… çok zamansız… Başka zaman mı yoktu da… (*Ağlamaya başlar.)*

III.S.K.: *(Olduğu yerden)* Onu anlamaya anlatmaya kelimeler yetmez. Onu ancak yaşamak lazımdır, doya doya yaşamak… Geçti o günler ah ah! Ama artık ne yazık mümkün değil!

IV.S.K.: Evet ama biz de onu hayal ederek yaşayacağız. Çünkü ne demiş şair:" İnsan hayal ettiği müddetçe yaşar! "

(Kalabalık yavaş yavaş dağılır, tören kıtası son şovunu yapıp bitirir.)

DELİNİN KRAL SEÇİLMESİ

(*Saray Adamları toplantı halindedir*)

I. S.A.: Ülkenin gerçek sahipleri efendiler! Bir çare düşünmekteyim de, bilmem kabul buyrulacak mıdır?

VI. S.A.: Tartışıyoruz. Herkes usuna geleni söylemeli.

V. S.A.: Her düşünce yeni bir düşüncenin önünü açar çoğunca.

I. S.A.: Soylular sınıfından bir kimsenin çıkıp da bile bile ölüme gidecek cesareti gösterememesini kınayacak değilim. Herkes bu dünyaya sadece bir kere gelebiliyor. Bu hakkından, biz kenara çekilelim de, sen vazgeç bizim adımıza demek yakışık almaz.

IV. S.A.: Bu fikriniz muhakkak isabetli ancak elbet de saltanat boş kalacak değil!

I. S.A.: Ben de bunun için diyorum ki, lütfen bu noktaya dikkat buyrulsun, soylular arasından bir deliyi getirip bir yıl deneyelim! Bakalım ki o da önceki bahtsızlar gibi birinci yıldönümünde aynı kör talihi yaşayacak mıdır? Bunu denemekten öte çıkar yolumuz kalmamıştır.(*Hayret ifadesi, onaylama, doğru çözüm olduğu mimikleri)*

VI. S.A.: Soylu efendiler, bu üzerinde durulmayacak bir öneri değil, lütfen dikkate alınız.

VII. S.A.: Bence de bu olağanüstü değerde bir teklif. Ancak ülkemiz soyluları arasında böyle bir deli mevcut mudur peki?

I. S.A.: Ben bir tane biliyorum.

VI. S.A.: Sizce uygun mudur, fikriniz nedir?

I. S.A.: Efendiler, deli de olsa bir soyluluk şartını elbette arayacağız. Hem bu deli zararsız. Bir tek ilginç yanı, çok oyuncaklara düşkün. Kimseye bir zararı yok. Yalnız uykunun dışında bütün zamanını oyunlarla oyuncaklarla geçiriyor.

III. S.A.: İyi, bundan daha alasını da bulamayız herhalde.

VIII. S.A.: En kısa zamanda madem ki yani kendisini derhal bulup, derdest edip, buraya saraya getirelim, getirilsin.

VII. S.A.: Ve Kral seçelim.

IV. S: A: Efendiler, üzerimizden ciddi bir yük kalktı!

I. S.A.: Devletimizin işleri adeta durma noktasına gelmişti. İyi oldu. Demek ki monarşilerde çare tükenmiyor!

S.A.LARI: Yaşasın monarşi ! Yaşasın krallık! Yaşasın kral! (*Aynı sesler sahne dışından halk tarafından da tekrarlanır. Bu bir şenliğin başladığını da hissettirir.Gürültülerle eğlence başlar.)*

VI. S.A.: İtirazı olan var mı soylu efendiler? (*Yok, hayır sesleri*) Peki, bu kararı tutanağa geçirip imzalarınıza açacağım. Bakanlar kurulumuz gelişmeleri sizlere duyuracaktır.

(*Tören müziği ile Saray Adamları çekilir ve zabitler arasında deli sahneye getirilir. Yüz makyajı, kızıl yanaklar, siyah göz çevresi, dağınık saçlarıyla ilk görünüşte hiperaktif bir deli olduğu anlaşılacaktır. Atlayıp zıplayıp taşkın hareketler yapar. Meraklı saray kadınları ve sahne dışında ön iki yanda eğlenip bayram yapan halk belirir. Otantik müziklerle danslar yapılmaktadır. Bu eğlencelerde günümüze göndermeler de hissedilir.)*

I.S.K.: *(Kral namzedi deli sahnede oyuncaklarıyla oynayıp tuhaflıklar yapmaktadır, kendi kendine)* Ay bu tamamen şey!

II.S.K.: Bizi denemek için böyle davranıyor olmasın !

I.S.K. Ne bileyim bir tuhaf ayol!

II.S.K. Sen onun öyle olduğuna bakma!Ateşli bir tipe benziyor! (*Krala yaklaşır.)* Kral hazretleri, terziler ölçülerinizi alacaklar efendimiz! *(Kral ona yaklaşır, teklifsiz, uygunsuz oynar, eline vurup kaçar. Dilini çıkarır.)* Kaybetmezsek bulduk gözüm!

III.S.K.: Oyunları çok mu seviyorsunuz efendimiz?

Kral: Severim ya! Oyunları… Oynayanları… Hah hah hih !(*Zıplar, sıçrar.)*Oyun oynamak güzel !

IV.S.K.: Elbette güzel…Hepimiz oynuyoruz…

Kral: Gel oyna o zaman... Gel oyna… Oynayalım…

IV.S.K.: (*İsteksiz katılır, giderek çocuklaşarak oynar.)* Lay lay lom! Kırmızı… don….! (*Anlamlı güler)*

Kral: Seninki kırmızı mı? Seninki kırmızı mı? Gel kırmızı oynayalım**!**

IV.S.K.: Siz kralsınız efendim !

Kral: Ben kralım! ben kralım! Ben kral oldum ! Ben kral oldum! Yaşasın kral !

Herkes: Yaşasın kral !

Kral: Ben kral oldum ! Yaşasın kral !

Herkes: Yaşasın kral !

Kral: Burası bir saray.
Bir tek ben kral
Bahçemizde koyun
Sürüyle koyun
İşimiz oyun
Haydin el ele tutalım
Oynayalım oyun
Soyun yavrum soyun!
(*Herkes el ele tutuşup oyun oynamaya başlar, al satarım, bal satarım vs oyunu oynanır.)*

I.S.K.: Ee hiç olmazsa eğlenceli !

Kral: Sarayda ilk gece
Her yerde eğlence

II.S.K.: Çok uyanık ve de akıllı!

Kral: (*Duymamış gibi davranır*)
Çocuk sanma
Sakın aldanma
Saç sakal kıllı

Kral çok akıllı! Hi hi ha hah!

II.S.K.: Tövbe, tövbe! Nasıl da duyuyor!

Kral: Ben kral olacağım

Sanma kalbim uyuyor

Oyunlar oynayacağım

Kulaklarım duyuyor!

(Zabitler tören müziğini duyunca yerlerini alırlar ve Saray Adamları girer. Bir süre deliyi izlerler. Deli onlarla teklifsiz oyunlar oynar)

VI. S.A.: Bu mu?

I. S.A.: Evet bu.

Kral**:** (*Oynayarak teklifsiz maymunluklar yaparak)*

Evet bu! Evet bu !

Bundan kral olur mu?

Kral olursa bundan

Suyu çıkar sonradan

VIII. S.A.: Bu haa! Aha!

Kral**:** Bu.ha ! Bu ha !

Tanımadın mı daha

Akşamdan yatar zirzop

Kral olur sabaha!

V.S.A.: Olaya çoktan angaje olmuş baksanıza ! Vay çakal vay!

I. S.A.: Hah Hah Ha ! Şu an ülkede bundan daha uygununu bulamayız kanaatindeyim. Daha birçok var ama onlar deli bile sayılmazlar, gerizekalı, mongol tipler.

III. S.A.: Peki madem öyle derhal tören giysileri hazırlansın.

VI. S.A.: Taç giyme törenini planlayalım. Beklemenin manası yok!

TAÇ GİYME TÖRENİ

(*Tören giysilerinin hazırlanması, tören provası ve törenin kendisi müzikli olarak her türlü yoruma açık olarak geliştirilebilir. Burada delinin zirzoplukları ve istemeye istemeye ona uymak zorunda kalan Saray Kadınları ve Adamları komik durumlara düşecektirler.*

Komik bir giysi, eline asa, beline komik bir kuşak ve kılıç kuşandırılır. Eldivenler ve ayakkabı giydirilir. Kralda bir Şarlo hali vardır. Deli Saray Kadınlarını yer yer taciz eder. Taç giydirme provaları yapılır. O oyuncaklarıyla dans eder, yerlerde sürünür, onu yatıştırmak isteyenler zoraki oynamak zorunda kalırlar. Bu oyunlar esnasında başındaki taç sık sık yere düşer, kılıcı oyununa engel olur. Hemen herkes durumu kurtarmaya çalışır. Abartılı tören giysileri, tören alayı, bayrak ve filama ve meşaleler ortamı oluşturur. Bu faaliyetlere uygun söz ve ünlemler oyuna eklenir. Yaşasın Kral sözü törene katılanlarca tekrarlanacaktır. Meydancı soytarı rolünü üstlenecektir.)

Kral**:** Tatara tit tat tat ! Tatara tit tat tat !
Burası ne kadar berbat
Önce ye sonra eğlen
Oyun oyna yan gel yat!
Tatara tit tat tat ! Tatara tit tat tat !

I. Nedime: Aaa ! Çok tatlı çok şeker ! Çok da panayır bir adam !

II.Nedime: Yarın kral olacak bir kişiden bahsediyorsun unutma!

I. Nedime: Ama çok cana yakın ya! Sanki bizim gibi ! (*Deli yanağından bir öpücük alır, ona hoplaya hoplaya dans ettirir. Bütün uşak ve nedimelere dans ettirir. Çılgınca eğlenirler. Bir yandan da tören giysilerini giydirmeye çalışıyorlardır ama yaptıkları iş çılgınca eğlendikleri bir curcunaya dönüşür. Saray kadınları girince birden ses kesilir ama deli oyunlara devam eder ve uşakların nedimelerin niye durduklarına anlam veremez. Herkesi oynamaya zorlar. Önce şaşkın ve çekingen davranıp katılmazlar ama giderek havaya uyup eğlenirler. Deliye bir yandan kıyafetlerini giydirirken oynayıp dans ederler. Bu süreçte uşaklarla soylular birbirine karışırlar fark edilmez olurlar. Öte yandan zabitler*

tören için bayrak flama ve meşalelerle töreni başlatırlar. Saray adamlarının girmesiyle ortalık durulsa da deli çılgınlıklarını sürdürür.)

Kral **:** Konağımdan çıktım yola
Selam verdim sağa sola
Haydi benim toy akıllım
Krallığın kutlu ola
*(Halk**,** aynı şarkıyı ramazan manicileri gibi dışarıda yansılayarak söyleyip devam ettirirler.)*

VIII.S.A.: Aaa ! Bu soylu değil ha! Halk ağzıyla, köylü ağzıyla konuşuyor yav millet !

VI.S.A.: Konakta zapt edilemeyip dışarıda oynadığından serflerin kölelerin kültüründen etkilendi muhakkak !

Halk: Tören mören geçilecek
Eğlenilip içilecek
Madem bir kral gerekli
O da bugün seçilecek

Bir var bir yokmuş sandın
Bütün o sözlere kandın
Her anlatılan masala
Yanlış da olsa inandın

Değirmenin gör taşını
İnsanların telaşını
Başsız kalmıştı bu ülke
Buldu memleket başını
(*Zılgıt çekilip davul zurna gibi otantik çalgılarla eğlence dışarıda devam ederken kral taç giyer. Halkın mutluluğu ile sarayın ciddiyeti çelişiktir. Ancak kral çılgınlıklarıyla, yapmacıksız doğal haliyle saray adamlarından çok halka yakındır. Burada insan doğasının hangi sınıftan olursa olsun, esasen dünyadaki rolünden kendini kurtarabilirse birbirine yabancı olmadığı, olamayacağı vurgulanır. Tören halkın otantik müziğine baskın çıkan sarayın*

rafine müziğiyle sona erer. Kral çok ciddi bir atmosferi bir anlamda Şarlo muziplikleriyle alt üst ederek tören yürüyüşüyle çıkar.)

KRALIN SOYTARIYLA TANIŞMASI

Kral: (*Soytarıyı odasında görür)*
Siz kimsiniz.
İn misiniz, cin misiniz?
Nerde "çok yaşa" sesiniz
Şeytan mısınız nesiniz

Soytarı: Altından bir sefertası
İçinde nüktenin hası
Hem bugünün saraylısı
Hem kralın soytarısı

Kral: Ah ne güzel, ah ne güzel
Ne koparır kayadan yel
Soytarısız kral olmaz
Oynayalım yanıma gel

Soytarı: Efendimin sağ koluyum
Çok şey bilirim doluyum
Aykırı bir kral olsun
Ben sarayda kadroluyum

Kral: Ben.. Ben kadrosuz kralım.

Soytarı: Sarayda kadrosuz biri!

Kral: Olamaz mı?

Soytarı: Olabilir mi?

Kral: Görüyorsun işte.

Soytarı: Hoş geldiniz sarayınıza efendim.

Kral: Ama hoş bulmadım. (*Oyuna ara verir, durgunlaşır*)

Soytarı: Neden efendimiz, beğenmediniz mi sarayınızı? (*Yeniden kralı neşelendirmek için kollarından kaldırır ve dans etmeye başlarlar*)

Kral: Çok sessiz, çok sıkıcı burası, kimse oyun oynamıyor, kimse eğlenmiyor.

Soytarı: Burası saray haşmetlim, burada eğlence bile kurallara bağlıdır. Hatta gülmek bile. Mesela şaka yapmak hafiflik, kahkaha çok ayıptır. Yıllardır hiç duyulmuş değil. Burada sıçmaya bile törenle gidilir!

Kral: Sevmedim burayı soytarı kardeş.

Soytarı: Kral sizsiniz efendim, değiştirirsiniz düzenini. Gerçi zamanınız kısıtlı ama… (*kendi kendine*) bir yılda neler olur neler.

Kral: Olur değil mi soytarı, herkes oynar benimle değil mi?

Soytarı: Oynar efendim oynar, (*Kral müziğe, dansa, oyuna dalmıştır neşe içinde, soytarı kendi kendine üzülerek*) Ah be kadrosuz zaten seni … Hih hih hii! Ah seni seni! Çok ilginç olacak belli! Belki anlayacak herkes:

Her şey duman toz oldu
Hayal oldu, söz oldu
Deli dolu bir kral
Ama düzen bozuldu

Sevgi herkese yarar
Yeterince ekmek var
Dilerim delisindir
Düzen bozacak kadar
(*Oynamaya devam ederek kral ve soytarı sahneden çıkarlar.*)

(Sonunda herkes kutlama şenlikleri kapsamında zil takıp şarkılar söyleyip dans edecektir. Birinci perde şarkı ile sona erecektir.)

YENİ KRAL ŞARKISI

Halk Korosu:

Oh nihayet seçildi yeni bir baş
Hepimize yeter oysa ekmek ve aş
Bu da ötekiler gibiyse işimiz yaş

Uçuk kaçık, deli dolu biraz ama
Size de kral beğendiremiyoruz derler adama

Soytarı: Dünya böyle sanılır ya
Bu devran döner nasılsa
Değişmez gibi görünür
Yüz yıl sonra bin yıl sonra

Saray Adamları Korosu:

Kim seçilirse seçilsin farketmez zira
Bizim işlerimiz yolunda, keyfimiz keka
Kukla gibi oynatıp alaşağı ederiz sonra

Uçuk kaçık, biraz aptal hem deli dolu
Bir yıl deneyeceğiz bu kaçığı hepsi bu

Ortak Koro:

Kral öldü yaşasın yeni kral
İçimizde kraldan çok kralcılar var

S.A. Korosu: Bu devran böyledir döner
Tarih bu tekerrür eder
İşte hayat böyle gelmiş
Bu hayat hep böyle gider

Kral: **(***Karanlıkta Şarlo dansıyla gelir, Aynştayn gibi dil çıkarır)* Ben bundan sonra sizinle oyunlar oynayacaktım ama oynamayacağım işte. Çünkü siz oyunu bilmiyorsunuz. Oysa biliyoruz sanıyorsunuz…Bütün bilmeyenler kadar…

BİRİNCİ PERDENİN SONU

II. PERDE

(*Kral ortada korolardan bağımsız tek başına çocuklara özgü nahiflikle oyunlar oynamaktadır. Soytarı da sonradan katılır, mahalle aralarındaki çocuklar gibi oyunlara dalarlar.*

Açılış Şarkısı

Halk Korosu:

İşte size yeni bir kral
Şak şak şak, şaka şaka da şak
Yeni bir devir başlayacak
İlk buyruk nedir derseniz
Herkese bir oyuncak
Yaşasın, gülecek her yüz
Herkes oyun oynayacak
Oynamayan kim olursa
Hemen kellesi kopacak… yani koparılacak!

Soytarı: **(***Halkın muhalif sesini oynar)*
Hani yaraları sarışçıydı
İyilikte adalette yarışçıydı
Nasıl kelle koparıla deniyor
Hani bu kral barışçıydı

(*Muhalif sese cevap verir)*
Kral bu, krallığını behemehal yapacak
Şu ayak takımı ona elbette ki tapacak
İnsanı yöneten heyhat korkudur daim
Seyrek de olsa kelleler vakt irişüp kopacaaak!

Saray Korosu:

Tanrım nedir bu çilemiz
Kim derdi bu zirzop kral olacak
Felaket dayandı kapıya
Herkese bir oyuncak
Maskaralık bu aptallık bu
Herkes zil takıp oynayacak

Rüsva olup düşmüşüz cümle âlem diline
Bizi gören bilecek, bunlar deli divane
Yüzyıl geçse dost düşman istihzayla anacak
Başka imaj ne gerek bizi köçek sanacak

Soytarı: Değişiyoooor!

Halk Korosu:

Bir şeyler değişiyor demek
Belki güzel günler de gelecek
Çektiğin acıları bir an unut
Her yenide var bir umut
Biraz da çocuklar gibi yaşa
Hem çalış hem oyun oyna
Renklensin hayat oyunlarla
Oyuncaklarla güzelleşsin dünya

Soytarı: Güzelleşiyooooor!

Saray Korosu:

Ne olacak şimdi hali bu memleketin
Kral seçildi en salağı milletin
Kaş yapalım derken göz mü çıkardık
Bu aptal hepimizi oynatırsa yandık

Bu gidişle köpekler bile gülecek bize
Alay edip nanik yapacaklar cümlemize
Oysa biz memnunduk halimizden öteden beri
Bunlar acep hangi fenalığın alametleri

-

SARAY ADAMLARININ TEPKİSİ

(*Herkesin elinde oynamaya hazır bulunduğu bir oyuncak mevcuttur, istemeye istemeye kendilerini oynamaya alıştırmaktadırlar.*)

VIII. S.A.: Allah allah, ne işe kaldık birader!

III. S.A.: Bu ne ciddiyetsizlik, bu ne laubalilik.

VIII. S.A.: Ülke meseleleri böyle oyunla ha, oyuncakla mı halledilecek hah?

IV.S.K.: (*Eğleniyor mu üzülüyor mu belirsiz)*Çıldırıyorum!

VII. S.A.: Çıldırıyorum!

VI. S.A.: Neymiş, herkes oyun oynayacak, tövbe tövbe, ahir zamana erdik besbelli.

VII. S.A.: Doğru dediniz bayım, bunlar kıyamet alametleri.

II. S.A.: Kıyametin bundan daha açık habercisi olamaz diyorum. Kutsal kitaplarda tarif edilen kıyamet öncesi budur, başka birşey değil.

(*Kral, nedim ve nedimeleriyle ve soytarısıyla arka plandan girer, bu esnada Saray Adamları oyuncaklarıyla oynayıp Krala şirin gözükmeye çalışırlar. Kral her bir saray adamına tek tek yaklaşıp tanışır gibi ilişki kurar, aniden döner, kendi eğlenir ama öbürleri gerilir. Kral çıkınca tekrar ciddi konularına dönerler.*)

IV. S.A.: Aman allahım düşünebiliyor musunuz, halkın karşısında maymun gibi, elinde oyuncaklarıyla oynayan devlet görevlileri, muhafızlar, zabitler... Tövbe estağfurullah. Şu halimize bir bakar mısınız? Biz böyle ne yapıyoruz bir bilip anlayan var mı?

V. S.A.: Güleceğim gülemiyorum, ağlayacağım ağlayamıyorum! (*Elindeki oyuncaklara bakar, öfkeyle oynar*) Bu Kral zirzop dedik, deli dedik ama deli olan asıl biziz.

VIII. S.A.: Bu herkesten akıllı ki bütün alemi bu gidişle sirk maymunu gibi oynatacak.

VI. S.A.: Bu bence deli numarası yapan ve nasıl olduysa soylu bir aileden çıkmış bir ajan veya bir şeytan... Ne bileyim bir iblis!

II. S.A.: Deccal! Deccal bu! Bu bizim sonumuzu getirecek aman tanrım.

III. S.A.: Biz bunu doğru dürüst araştırmadık, evet aristokrat bir ailenin evladıdır dedik ama ne malum! Mesela sakın... piç... olmasın?

III:S:K.: Nasıl yani?

VII. S.A.: Nasıl yani?

V.S.K.: Nasıl yani?

III. S.A.: Nasılı var mı? Ya annesi bunu bir köylüden veya köleden peydahladıysa? (*Kral aniden gelir, gene geçer aynı oynama mizansenleri oluşur. Bütün ciddiyet ve düzenin bozulduğu soytarının uşakların oyunlara aktif katılmasından, topluca eğlenmelerinden bellidir. Saray adabı alt üst olmaktadır. Herkes oyuncaklarıyla çılgınca eğlenmektedir.Çalgıcılar da katılırlar. İş şirazesinden hızla çıkmaktadır.*)

III. S.A.: Ne diyordum,annesi bunu bir köylüden veya köleden peydahladıysa!

VIII. S.A.: Ne diyorsunuz hah?

III. S.A.: Niçin olmasın? Olamaz mı?

VI. S.A.: Bence de nesebi gayri sahihtir onun.

II. S.A.: Eyvah!

IV. S.A.: Ne yaptık biz?

VIII. S.A.: Kendi elimizle ayağımıza taş bağlayıp denize atladık hah.

VII. S.A.: Kendi elimizle kendimizi prangaya vurduk.

III. S.A.: Derhal alaşağı ediversek!

VII. S.A.: Bir gece şöyle ... kilk! Sabah ah vah, eyvah eyvallah deriz olur biter!

I. S.A.: Peki yerine kimi oturtacağız? Günlerdir bir çözüm bulamadık ülke başsız kaldı.

VI. S.A.: Orası öyle.

V. S.A.: Dinlemeyiz buyruklarını olur biter!

VI. S.A.: Yoo! O olmaz işte! Krallık makamını yıpratmak bundan da beter bir sonucu doğurur.

V. S.A.: Nasıl?

II.S.K.: Ne demek istiyorsunuz?

VI. S.A.: Bir kez Kralın buyruklarına işimize gelmezse uymayabiliriz dersek, yol olur mirim!

IV. S.A.: Ne demek yol olur?

VI. S.A.: Bazı kişilerin ve onlara bağlı yetkilerin dokunulmazlığı, tartışılmazlığı vardır. Ona dokunup tartıştınız mı, önünü bir daha alamazsınız. O zaman yalnız bizimki değil, dünyanın bütün krallıkları domino taşı gibi sapır sapır dökülür, maazallah biz de altında kalırız, o kadar.

II. S.A.: Ne kadar saçma bulursak bulalım, Kralın buyruklarına uymaktan başka çaremiz yoktur.

I.S.K.: Sağduyunuza bayılıyorum.

VI. S.A.: Bir süre, en çok bir yıl dişimizi sıkıp bekliyeceğiz. Ve sonucu da göreceğiz.

I. S.A.: Çok rahat sözler bunlar. Ancak kimse asıl problemleri dile getirmiyor. Efendiler bütün işlerimiz durma noktasına geldi. Devlet işleri tamamen tıkandı. Yeni ihalelerden vazgeçtik. Elimizdeki işlerimiz artık para getirmez oldu.

IV. S.A.: Devletin maliye gelirleri bıçak gibi şıp diye kesildi. Bizleri açlık ve darlık bekliyor efendiler.

II. S.A.: Sarayda yakında kıtlık başgösterecek dersem herhalde abarttığımı düşünmeyeceksiniz. Daha şimdiden birçok ödeneği iptal ettik.

VIII. S.A.: Menfur bir durumla karşı karşıyayız, derhal bir çare.

III.S.K.: Efendiler telaş buyurmayınız, altı üstü bir yıl, kıyamet kopmaz.

IV. S.A.: Siz öyle mi sanıyorsunuz? Dünyayı değiştiren savaşlar, ülkeleri ortadan kaldıran komplolar öyle uzun zaman gerektiren eylemler midir, bir düşünsenize?

(*Kral oynadıklarıyla saklambaç, koşmaca, yakalamaca oynar gibi zıplayarak gelir, saray adamları tekrar oynamaya yeltenir, konuşmalar kesilir. Bu kez Kral hemen devam etmez, duraklar, Saray Adamları şaşkınlık içinde çıkmaya yeltenip dururlar, bu bir kaç kez tekrarlanır. Hep birlikte güle oynaya cümbüşle çıkılır.*)

TEDBİLİ KIYAFET

Kral: Kaçalım sanki buradan bir an

Soytarı: Çünkü aleyhimize işliyor zaman

Kral: Dünyayı şuradaki dört duvar sanma

Soytarı: Hapsetmez bir yere bizi yaratan

Kral: Hapsetmez bir yere bizi yaratan

Soytarı: Bahçeye mi efendim?

Kral: (*Uzakları gösterir*) Dışarııı...

Soytarı: Ne yapacağız efendim?

Kral: Daha çok oynayalım.

Soytarı: Efendim halk sizden çekiniyor.

Kral: Oynamak istemiyor?

Soytarı: İstiyor da..

Kral: Oynamak! (*Neden öyleyse mimiği ile*)

Soytarı: Korkuyorlar!

Kral: Oyun? (*Niçin mimiğiyle*)

Soytarı: Ama bu hep yüzyıllardır böyle gelmiş.

Kral: Oyna? (*Çözüm nedir mimiğiyle*)

Soytarı: Tedbili kıyafet edip halkın arasına girseniz diyorum.

Kral: Oyuncak! (*Elbette mimiğiyle*)

Soytarı: O zaman kıyafeti değiştirelim.

Kral: (*Yerdeki oyuncaklar arasından bir çiçek alır yakasına takar*) Oyuncaklar! (*Tamamdır mimiğiyle*)

Soytarı: Ama sizi tanırlar, olmaz.

Kral: Oyun (*Mümkün değil mimiğiyle*)

Soytarı: Peki öyleyse?

Kral: Oyunlar (*Yaşasın mimiğiyle*)

Soytarı: Soyunu sopunu gözetmeden insanları seviyorsunuz yüce efendim.

Kral: Oyna! (*Evet mimiğiyle*)

Soytarı: Öyleyse gidelim, halka karışalım, bir gün de onlar gibi yaşayalım. Nasılsa kıyafetimizi de değiştirdik (*Hafif alaycı*)

Kral: Halkı seviyorum sevmiyorum değil mesele

Soytarı: Herkesi seviyorum bir deli nasıl severse

Kral: Sarayda sahtelik var, korku var.

Soytarı: Mutluluk veriyor işte şu oyuncak herkese

Kral: Bir kral halka karışayım diye gelmez saraya

Soytarı: Bir zavallı ilaç olmaz belli hiçbir yaraya

Kral: Bir masal büyüsünde her şey belki, kabul

Soytarı: Haritada uygarlığımızı arayanlar, ulaşamayacaklar bir daha belki hiçbir karaya

Kral: Son yolculuğumuz sanırım deryalar ötesinde o isimsiz adaya…

(*Kenarda bekleyen nöbetçilerden biri kral ile soytarı çıkarken "Kral geliyor!" der ve esas duruşa geçer*)

Kral: Oyuncak? (*Nasıl tanıdı beni mimiğiyle*)

Soytarı: (*Kralın koluna gider yönlendikleri tarafa ilerlemeye devam ederken*) Bakmayın çok çakaldır bu, ondan farketti, zaten bu ay sonunda generalliğe terfi ettirecektik kendisini. (*Askere sus işareti yapar, göz kırpar, çıkarlarken*)

Memleket bu koyun gibi, bir aşa susuz
Gece gündüz şafak bekler, bahtsız, uykusuz
Kapalı çarşıya kına gelmiş uyuza deva
Bir baş ister bu memleket, bir baş korkusuz

HALK GÜLE OYNAYA ÜRETİYOR

(*Kralın buyruğuyla bütün iş ve işlemlerini güle oynaya sürdüren halk büyük bir bolluk ve refah oluşturmuştur. Geleneksel müziklerle danslarla tarım ve benzeri üretimlerin coşku ve sevincini, bereketin, oluşan refahın figürlerini yansılarlar. Bu bir anlamda sevinç, mutluluk, bağbozumu şenlikleridir. Kral ve soytarı da aralarına karışır. Çılgın oyunlarla şarkılar söylenir, herkes eğlence ve mutluluk sarhoşudur.*

Demirciler, dokumacılar, marangozlar, duvarcılar, nalbantlar, dericiler, terziler, ayakkabıcılar, kasaplar, oduncular… danslarla, oyunlarla coşkulu üretim yapmayı gölge oyunu vs. ile yansılarlar. Ev hanımları da tencere ve tavalarla oyunlara katılmaktadır.)

(**HALKIN MUTLULUK *ŞARKISI***)

Biz gideriz ormana
Odun kömür almaya
Baltalar elimizde
Uzun ip belimizde
Hem de güle oynaya

(*Soytarı ile kral ip atlamaya başlarlar.)*

Kral: İpi alıp gel çocuk
Soytarı: Şu dağları del çocuk
Kral: Su taştı toprak doydu
Soytarı: Mutluluklar sel çocuk

Halk Korosu:

Gidiyoruz tarlaya
Ekini toplamaya
Oraklar elimizde
Türküler dilimizde
Yürek düşer sevdaya

Soytarı: Sevincimiz teldedir
Umudumuz dildedir
Yüreğimiz eldedir

Kral: İsteyene ver çocuk

Halk Korosu:

Ağlama sesi ardan
Kahkahalı saraydan
Oysa herkes oynasa
Hiç ağlayan olmasa
Hayat sürer sonsuzca
Güzellik olsa yasa
Yaşanmasa bu tasa

Soytarı: İşte güler yüzümüz
Şenlik dolu sözümüz
Kemlik görmez gözümüz

Kral: Dünya güzel bil çocuk

Halk Korosu:

Bize bir deli Kral
Bir rüya sanki bu hal
Bilmem ne kadar sürer
Güzel gün çabuk biter
Bitmez umut yüzyılda

Soytarı: Hayat biter yol bitmez
Gider sanılır gitmez
Ama umut eksilmez

Kral: Sen sazını çal çocuk

Halk Korosu:

Yürek düşer sevdaya
Hem de güle oynaya
Bitmez umut yüzyılda
Hayat sürer sonsuzca
Bu hayal asırlarca
Sen rüyaya dal çocuk!

SARAYDA İŞLER VAHİM

(*Saray Adamları ve Kadınları her zamankinden çok daha gergin ve hararetli, telaşla girerler*)

I.S.K.: Bu kadar ürkekliğin ve cesaretsizliğin sonunun buraya varacağı belliydi.

VI. S.A.: Biz akılcı bir yol bulalım dedik, hepsi bu.

II. S.K.: Gördünüz mü şimdi o büyük aklınızla bulduğunuz yolun sonundaki uçurumu?

III. S.A.: Krallığımızın sadık koruyucuları, zabitlerimiz; köleler ve köylüler, uşaklar, hizmetçiler üzerindeki bütün hüküm ve denetimini yitirdi. Bir iş göremez hale gelmişler.

VIII. S.A.: Köylüler kahyalarımızla, bekçilerimizle, mültezimlerimizle ha oyunlar oynayıp alay ediyorlarmış hah.

III.S.K.: Komik, hem de çok komik bir durum değil mi?

II.S.K.: En ilginç oyunu veya oyuncağı bulanlar en yüksek görevlere atanıyorlarmış!

IV.S.K.: Herkes yeni oyun bulma, yeni oyuncaklar yapma peşindeymiş. Bunun için yarışmalar yapılıyor, festivaller düzenleniyormuş!

V. S.A.: Vergileri, kiraları almaya geldik diyen adamlarımıza, korucularımıza (*Oynayan bir insanın ciddiyetsiz tutumunu yansılayarak*) "Veririz! Sizde alırsınız! Telaşa ne hacet, önce oynayalım hele!" deyip nanik yapıyorlarmış.

IV.S.K.: Herkes eğleniyor anlaşılan!

IV. S.A.: Bizimkiler de (*Yine oyun oynamayı yansılayarak*) "Verin! Muhakkak verin! Vermezseniz sizin için iyi olmaz!" deyip maskaralık yapıyorlardır herhalde. Oyuncularla yeni oyunlar, oyuncaklar icat edenlerin artık dokunulmazlıkları var. Ama bizim hiçbir güvencemiz kalmadı.

VII. S.A.: Sonra da herkes güle oynaya birbirine hahaha hihihi, kakara kikiri yapıyordur. Aman Allahım!

III.S.K.: Herkes birbirine dil çıkarıp gülüyordur. Ne kadar ilginç ve de iğrençççç!

I. S.A.: Aman allahım, felaket felaket! Maskaralık almış yürümüş. (*Sesi öfkeyle azar)* Vakar, saygı, itaat, itidal, sükûnet, selamet, fazilet, hürmet, usulet ve suhulet, ehliyet ve asıl önemlisi ciddiyet ve dahi cibilliyet, insicam, serencam, encam... (*çılgınca bağırır)* Bu kelimeleri, bu kavramları hatırlayanınız var mı efendiler? Varsa biri ifade etsin de ben sözlüğümüzden henüz tamamen silinip gitmediklerini azıcık da olsa hissedeyim n'olur!(*Çılgınca ve ağlamaklı)*Yalvarıyorum sizeee nolurr! Bana bir şey söyleyin nolur!

II.S.K.: "Eğlenmek, oynamak, çalışmak ve yaşamak istiyoruz, kime ne!" deyip her çılgınlığı yapıyorlarmış Allahın belaları!

VI.S.A.: Dostlarım bizi asıl yıkıp mahvedecek olan sandığınız veçhile ne kraldır, ne kralın deli oluşu, ne şu ne bu…Beyefendiye yerden göğe kadar hak veriyorum. Bizi bu yıkar yıkarsa…(*Cebinden sürpriz yaparcasına bir oyuncak – bu bir kukladır-çıkarır ve herkes ilk kez görüyormuş gibi merak ve nefretle bakar.)* Evet yanlış görmediniz, bizim iktidarımızı bu nesne un ufak edebilir ancak, başka bir şey değil! Yalnız bunun gücü yeter… Toplumsal düzenimizin çöküşünün en baş müsebbibi şu gördünüz oyuncak dostlar! Çünkü bu nesne - soylu dostumuzun çok isabetle buyurdukları gibi- dünyamıza ait kavramaları, kelimeleri çalıp; onları anlamsız bir işarete dönüştürdü ki, kullansak bile artık

dilimizden eksildi bu kavramlar, eridi, yok oldu, çöp oldu, çöplük oldu… Buhar olup havaya karıştı!

II.S.K.: Yargıçlar, yasa koyucular en iyi oyunculardan oluşturuluyormuş, herkesin haberi var sanırım!

IV.S.K.: Başarılı bir oyuncu olamayan yöneticiler azlediliyorlarmış!

II.S.K.: Din adamlarımız, rahiplerimiz bile oyun oynama telaşına düşmüşler. Of offf!

VII.S.A.: Evet bendeniz de hissediyorum ki karşımızda müşahhas ü mücessem bir kuvvet maalesef namevcut ü fena…Ee hal böyle olunca son kertede masum bir nifâk, minicik şeytanca siyak ü sibak…Bu gidişle asilzadelerimizin seyr ü seferi naintikal ü intibak ve dahi behemehal infilâk…*(Hüngür hüngür ağlamaya başlar)*

VIII.S.A.: Ehem ühüm! Lutfen mes'eleyi ağdalandırıp haa… anlaşılmaz manasız lügât-ül keriz bir melceye mukim ittürmemeli-yiz! Pardon monşer! Yani konuyu manasız bir hamle ile dala budağa sardırmayalım reca ederim, demek istiyorumdur katiyetle, huh!

(*Saray adamları tartışıp konuşurlarken kral saray kadınlarıyla girer ve saray adamları donarlar. Onlar yokmuş gibi kadınla kral köşe kapmaca, elim sende oynar, yakalamaya çalışır. Soytarı donmuş adamlara bakar, şaşırır, tehlikeli bulur, sonra bu ürküsü geçer çünkü onların heykel olduğuna hükmeder. Kimi zaman kral kovalar, kimi zaman kovalanır. Saray adamları oyun oynama devinimi yaparak donarlar.)*

Soytarı: Kuru ekmek aş mı ola
Kel kafada saç mı ola
Kimin sıpasından küçüğüm
Benden iyi baş mı ola

Kral: Sarayı doldurmuş hadımlar
Kamu mükellef tadımlar
Has oğlanlara ne gerek
Nemize yetmez kadınlar

Soytarı: (*Saray kadınına*) Gelin buraya üzmeyin haşmetli efendimi.

Kadınlar: Gelmeyeceğiz işte, gelin bizi yakalayın gücünüz yeterse.

Soytarı: Bakın yoruyorsunuz efendimizi!

Kadınlar: Yorulmadan olmaz, yorulacak.

Soytarı: (*Kendi kendine)* Ya! Öyle mi?

Kadınlar: Ne sandınız! Hih hih hih!

(*Kral kadınları kovalar, onlar gülüşerek kaçarlar, saray adamları heykel gibi donup oyun pozuna devam ederler. Ama bu kez gözleriyle olup biteni izlemektedirler.*)

Kadınlar: Yapmayın efendim! Hih hih hih.

Kral: Efendiniz benim, efendiniz benim! (*Bu sözü tekrarlayarak kadınları kovalar, bazısını yakalayıp tekrar kaçırır. Kadınlar gülüşüp kaçmaktadırlar.*) Efendiniz benim! Efendiniz benim!

V. S.K.: Ne demek istiyor?

Soytarı: (K*endi kendine*) Sakın bana sormayın!

VI. S.K.: Anlamıyor musun?

V. S.K.: Ben ömrümde böyle matrak, neşeli, hayat dolu kral görmedim!

Soytarı: Vallahi ben de!

VI. S.K.: Vallahi çok şeker şey!

V. S.K.: Zaman zaman mükemmel şiirler söylermiş! Keşke bütün krallar böyle olsa, güler yüzlü, çocuksu, hayat dolu, sevecen, sıcak!

Soytarı: (*Kendi kendine*) Biraz aşırı sıcak!

VI.S.K.: Şair bir kral ha! Görülmüş şey değil!

V.S.K.: Herkesi durup durup şaşkına çeviriyormuş.

VI. S.K.: Abayı yaktın sanacaklar ha!

V. S.K.: Abayı yaktıklarımız çok mu birşeye benziyorlar?

Soytarı: (*Kendi kendine*) Doğru söz.

Kral: Nerdesiniz, nerdesiniz. Gelin oynayalım. (*Kadınlar ağaçların arasında sanki saklambaç oynar gibi donmuş saray adamlarının arasına karışırlar*)
Efendiniz, efendiniz…
Size söylüyorum ey güzel kadınlar
Hep yüreğimde olsun o anlayan sesiniz
Barış herkesin çıkarınadır sonunda
Aşk ateşinde yanan osun keşke
O ister efendiniz olsun
İster köleniz!

Soytarı: (*Kendi kendine*) Bu sefer de güzel ayıttı… Azıttı!

V. S.K.: (*Yakalanır*) Evet sizsiniz, efendimiz.

Kral: Ben senin efendinim?

V. S.K.: Evet.

Kral: Efendinim! (*Yaşasın anlamında*)

V. S.K.: Bu güzel.

Kral: Efendi-nim (*Seni seviyorum anlamında*)
(*Kadın utanır kaçar, kral da onu kovalayarak çıkar*.)

Soytarı: (*Kendi kendine çıkmakta olan diğer kadınlara hitaben*) Canım hanımlarım gelecek sefere.
(*Soytarı çıkar, donanlar çözülür*)

I.S.K.: Halk, köylüler bolluk içinde bayram yapıyor, gülüp oynuyor, ambarlar silolar tıka basa hububat doldu, deniyor.

III. S.A.: Biz kıtlık içinde kıvranıyoruz.

II. S.A.: Ülkenin köleleri, serfleri efendi oldular, gerçek sahipleri olan bizler de neredeyse dilenecek duruma düştük.

VI. S.A.: Efendiler! Bütün değerler ve itaat yok oldu. Haklısınız, tevekkül tükendi. Bu çalkantı sizi ürkütmesin. Sabırlı olalım. Sonunda biz kazanacağız.

III.S.K.: Bin yılların köleleştirdiği ruh özgürlük giysisini ne kadar daha sırtında paralamadan taşıyabilir sorarım size.

I. S.A.: Ne kadar soğukkanlı, sakinsiniz. Bir tarih değişiyor, anlayışlar değişiyor. Bin yıllık, beş bin yıllık gelenekler görenekler değişiyor. Bu yeni fikirleri artık top tüfek marifetiyle bile ezip, öğütemeyeceksiniz farkında mısınız?

III. S.K.: (*Kendi kendine*) Sen öyle san, felaket tellalı! (*Ortaya)* Yine de her fikir içinde taşır kendi ölüm iksirini.

VIII. S.A.: Felsefeyle uğraşacak yerde, derhal Kralın katline dair bir karar ittihaz etmeliyiz. Yoksa geç kalmış olacağız.

III. S.A.: Halkı krala karşı isyan ettirecek bir şekil bulamaz mıyız?

II. S.A.: Boşuna zaman kaybı.

VI. S.A.: Komşu ülkeyle savaş, bu bahaneyle dış tehdit, örfi idare! Oynama, oyuncak saçmalığına son! Kralın yetkilerini kısıtlama. Bu bize zaman kazandırır.

I. S.A.: Evet, silahla, ölüm tehdidiyle yüzyüze gelen kitleler sıkıysa oyun oynayıp dans etsinler bakalım.

IVS.A.: Zaten savaş, bu gevşeyen halkın ıslahı için zaruridir efendim!Aç bırakıp derhal savaşa sokmalıyız. Güçlü kuvvetli, dirençli olan delikanlıları behemehal yok etmeliyiz, ettirmeliyiz.

I.S.K: Güzel de savaşa kim karar verecek? Biliyorsunuz savaş ilan etme yetkisi münhasıran kralda.

III. S.A.: Bu dangalak kral da oyunu, maymunluğu bir tarafa bırakıp savaşa mavaşa karar vermez.

VI. S.A.: Komşu da benzer iktidar problemleriyle muzdarip. Bir dış tehlikeye ve savaş nârâsına onların da en az bizim kadar ihtiyacı var.

I.S.A.: Çünkü oyun ve eğlenme, neşelenme mikrobunun komşu ülkeye bulaşma riski mutlaka var ve onlar da bunun farkındalar!

II.S.A.: Her söz, her davranış, her kural, her insan, her eşya hızla bir oyun objesine dönüşüyor ki felâket! Çaresi komşuyla savaşın bir yolunu bulmak!

VIII. S.A.: Sınır boyunda üç beş adamlarını telef ettiririz olur biter. Baktık aldırış etmiyorlar daha fazlasını öldürtelim hemen! Yüzlerce ölü bir anda her şeyi değiştirir!

I.S.A.: Bunun için derhal harekete geçmeliyiz, vakit kaybetmenin manası yok!

KRAL ROMANTİK

(*Saray adamları konuşurlarken kral araya bu kez de daha önce kalbini çaldığı saray kadınıyla romantik bir buluşma için girer. Kralın elinde çiçek vardır. Loş ışık altında kadın, donan saray adamları arasından sanki tenhada ağaçlar arasındaymış gibi buluşma yerine saklana saklana gelir. Kral kuş sesi çıkararak, onu arayarak gelir ve buluşurlar.*)

Kral: *("Guk guk!" sesleri çıkararak etrafı komik mimiklerle ve mizansenlerle çocuk gibi hoplaya zıplaya dolaşır, seyirciler arasında arar. Sonunda kadını görür, şaşkın ve komik sevinç mizansenleriyle çiçeği sunmaktadır, aşkını ifade etmeye çalışmaktadır. Bu arada soytarı kralın peşinden gelmiş onu aramaktadır ve onun serenat yapar gibi ilan-ı aşk ediş şekline bakakalır.*) Guk guk..

Soytarı: (*Kendi kendine*) Bre kadrosuz ne de hızlıymışsın. Hey ışıkçı, biraz daha flulaştırsan ışıkları!

Kral: (*Kadına*) Sen ha!

Kadın: Ben ya!

Kral: (*Şımarık*) Seni gidi seni!

Kadın: Bu ne demek efendim?

Soytarı: (*Olduğu yerden kendi kendine*) O da bilmiyor diyeceğim ama …

Kral: (*Önemli bir şey diyecekmiş gibi tavır takınır*) Seni gidi seni!

Kadın: Efendim bir şey anlamıyorum!

Soytarı: (*Kendi kendine*) Kadrosuz aşkını böyle ilan eder. Nereden bileceksin.

Kral: (*Kadından bir makas alır*) Seni gidi seni!

Kadın: Ne yapmaya çalışıyor acaba?

Kral: (*Yavaş yavaş yaklaşır, kucaklar, heyecanlanır birden kendini geri atar*) Seni gidi seni! (*Bu arada çiçeği vermiştir*)

Kadın: (*Çiçeği koklayarak, biraz utangaç*) Seni gidi seni!

Soytarı: (*Kendi kendine*) Ben demedim mi?

Kral: Seni gidi seni! (*Kıvrılıp yanağından bir öpücük alır*)

Kadın: (*Şaşırır, nazla kenara sıçrar*) Seni gidi seni!

Soytarı: (*Kendi kendine*) Seni gidi seni ha! (*Çıkar*)

Kral: (*Hoplar zıplar, oyunlarla gelir öbür yanağından da bir öpücük alır*) Seni gidi seni!

Kadın: (*O da kralın ritmine uyar, neşelenir*) Seni gidi seni!

(*Kıkırdaşarak, hafif kaçıp kovalama şeklinde ağaçlar arasından çıkarlar*)

(*Saray adamları hep birlikte derin bir "oh!" çekerler.*)

SAVAŞ KIŞKIRTMASI

(*Kralın huzuruna saray adamları ile komşu ülkenin büyük elçisi girer*)

I.S.A.: Efendimiz, komşu ülkenin büyük elçileri size çok önemli bir maruzatını arz etmek üzere huzurunuzdalar!

Kral: (*Elçiye*) Çatma kaşlarını, gel buraya, oyuncaklar hazır (*bir tanesini atar, o tutar, bir tane daha atar, o yine tutar, tekrar atar, bu kez elçi de geri atmaya başlar, saray adamları da istemeye istemeye ellerinde oyuncaklarla girmişlerdir, onlar da gönülsüz oynarmış gibi yaparlar. Oyun devam ederken*) Beni görmek istemişsiniz. (*Bir oyuncak daha atar elçiye*)

Elçi: (*Oyuncakla karşılık verirken sert*) Evet istedim.

Soytarı: İyi ettin.

Elçi: Sınırda vahim bir durum var.

Kral: Hah hah hah!

II.S.K.: Neymiş o vahim durum!

Elçi: Sizinkiler bizim avcıları ve de sınır muhafızlarını katletmişler! En az yüz ölü var!

Soytarı: Bizimkiler kim?

Elçi: Askerleriniz.

Kral: Bizim askerlerimiz mi?

Soytarı: Ama olamaz!

I.S.K.: Onların elinde silah bile bulunmaz, mütemadiyen oyuncak oynama nöbetine çıkar onlar. Nasıl insan öldürecekler?

Kral: Nasıl öldürücekler?

Elçi: Ama yurttaşlarımız şu an hayatta değiller.

Kral: Olamaz!

I.S.K.: Buyruğuna karşı gelmektir bu!

Soytarı: Evet karşı gelmektir buyruğuna!

Elçi: Öyle ya da böyle, ama ortada bir kan var! Bu kanın davası olmasın mı demek istiyorsunuz yani?

Soytarı: Tabi ki böyle bir olay yokmuş gibi davranamayız.

Elçi: Biz de onurumuzu korumak zorundayız.

Kral: (*Kral çocukça kızar*) Biz de oyun oynamayıp…

III.S.K.: **G**örevlerini yapmayanlardan hesap sormalıyız!

Elçi: (*Elçi, kralın tepkisi karşısında şaşırır*) Biz intikam istiyoruz!

Kral: (*Elçinin taklidini yaparak*) Biz de intikam istiyoruz!

Elçi: Savaşacağız o zaman!

Kral: Evet birlikte omuz omuza savaşacağız…

III.S.K.: O görev suiistimalcilerine günlerini göstereceğiz! (*Kral elçiye sarılır*)

Elçi: Hayır! Biz aynı tarafta olmayalım...

Kral: Neden?

Soytarı: Sevmedin mi kralımızı?

Kral: Sevmedin mi beni?

I.S.K.: Ama bak ne güzel oynuyorduk geldiğinde!

Kral: Hadi devam edelim. (*Yerden bir oyuncak alır ve yine elçiye atar*)

Elçi: Hayır biz intikam istiyoruz!

Kral: Amaaan! (*Soytarıya*) Çok oyunbozan bu, verin intikamını gitsin!

Elçi: Efendi hazretleri, biz bu kanı savaşarak temizlemek azminde ve kararında olduğumuzu…

Kral: Tamam çapkın, mendil kapmaca oynayalım!

I.S.K.: Yenilen tazminatı ödesin!

Elçi: Olmaz, soytarılık bu, kan akacak!

Kral: Al satarım bal satarım oynasak!

Elçi: Kana kan intikam!

Kral: Tavşan kaç tazı tut!

Elçi: Kısasa kısas… Yaşasın ölüm!

Kral: Siz önden buyurun öyleyse!

Elçi: Buyurun demeyle olmaz!

Kral: Nasıl olmalı?

Elçi: Siz de çılgınca bağıracaksınız, savaş ilan edeceksiniz!

III.S.K.: Ama silahlarımız yok!

Kral: Yok!

Elçi: Askerlerinizin ellerinde gördüm!

III.S.K.: Siz öyle sanın, hepsi oyuncak!

Kral: Oyuncak!

Elçi: Muhakkak savaşmalıyız!

III.S.K.: Efendimiz kovsanız diyorum huzurunuzdan!

Kral: Kovdum!

III.S.K.: Muhafızlar! Derhal dışarı çıkartın!

Kral: Çıkartın!

Soytarı: Ve istediği kadar oyuncak verin!

Kral: Verin!

III.S.K.: Hatta ülkesindeki insanlara da oyuncaklardan hediye gönderin!

Kral: Gönderin!

Elçi: Ama ama, bunu yapamazsınız! İstemem, istemiyorum! Bizim askerleriniz, yurttaşlarımız onlar! Savaşıp ölmeye geldik! Yaşasın savaş, yaşasın ölüm! (*Nöbetçiler koluna girerler ve çıkarırlar*)

Kral: (*Elçi çıkarken*) Mızıkçııı!

KRALLA TEKRAR GÖRÜŞME

(*S.A.'ları sarayda kralı görmek için mabeyin odasında oyuncakları ellerinde beklemektedirler. Ama suratlar asık, ciddi, gergindir. Soytarı haber verir, kral oynayarak tuhaf hareketlerle gelir, soytarı yine oyunlar oynayarak takdim eder. Kral bir yassı taşı bir yuvarlağa düşürmek için uğraşarak oynamaktadır. Açılır, ileri geri kendini ayarlar, tekrar açılır atar. Düşüremeyince çocukça öfkelenir. S.A. da ona eşlik etmek mecburiyetiyle isteksiz oyuna katılır.*)

Kral: (*Bir saray adamına*) Ne yapıyorsun sen kuzum? Ne yapıyorsun sen kuzum! (*Göğsüne çocuk yumrukları vururken*) Ne yapıyorsun sen cambaz! Cambaz Camgöz! Ne yapıyorsun sen böyle?

III.S.K.: Oynuyoruz efendimiz!

II. S.A.: Oynuyorum efendimiz!

Kral: Ne? Ne? Bu ne? Bu ne biçim oyun? Bu nasıl oyun, bu nasıl oynama?

II. S.A.: Buyurduğunuz gibi efendimiz!

Kral: Aa! Çok çirkin, çok beceriksiz, çok aptalca! Evet evet sen bir aptal... nasıl söyleyeyim... Sen gerçek bir aptalsın!

II. S.A.: Teveccühünüz soylu efendimiz.

III.S.K.: Teveccühünüz efendimiz!

Kral: (*Kadına gülümser, II.S.A'ya hakaret eder)* İşte işte! Ben ona küfrediyorum, o bana teveccüh diyor, anlaşılıyor işte! Lay lay lom! Lom lom lay!

II. S.A.: Buyurduğunuz gibi haşmetmeab hazretleri. (*Kralın elini öper*)

Kral: Ahh! Ne yaptın sen şimdi söyle! Hah hah hah! Ne yaptın şimdi bakayım?

II. S.A.: Mübarek ellerinizden efendim..

Kral: Ne? Mübarek ellerim mi?

I.S.K.: Elleriniz efendimiz (*Kral kibar gülümser.)*

II. S.A.: Elleriniz efendimiz!(*Kral sert döner.)*

Kral: Peki ya ayaklarım?

II. S.A.: Onlar da mübarek efendimiz!

Kral: Ya?

II. S.A.: Evet.

Kral: Hah hah! Peki onlar niye öpülmüyor?

II.S.K.: Onları da izin verin öpsün!

II. S.A.: Onları da izin verin öpeyim. (*S.A. burada kralın ayaklarını öpmek için hamle edip kapanır. Kral oyun yapıp kaçar, o öpmeye çalıştıkça, kaçmasını sürdürür. Bir türlü öpmeye muvaffak olunmaz. Sonunda kral öptürür. Bu sefer diğer ayağı uzatır kral, fakat yeniden kaçırır, beriki öpmeye hamle eder.*)

Kral: Peki kuzum, kralın bütün organlarım kutsal mıdır?

VII. S.A.: (*Hınzırca sorulmuş sorunun şaşkınlığı içinde bir süre düşünür, çaresizce devam eder.*) Elbette kutsaldır efendimiz.

Kral: Peki peki.. Onları da... Onları da... Öp! Öp! Öper misin?

VII. S.A.: Buyruğumuz olur efendimiz.

Soytarı: Peki onları da burada herkesin içinde.. Hah hah hah!

Kral: Öper misin?

II. S.A.: Efendimiz efendimiz, biz geldik ki!
(*Kral konuşana doğru döner.*)

III. S.A.: Biz geldik ki...

III.S.K.: Sırayla öpmeye!

Kral: Sırayla öpmeye...

Soytarı: Sırayla öpeceksiniz değil mi?

IV. S.A.: Öperiz de başkaca da maruzatımız vardır.

Kral: Ya! Hah hah!.. Ya?

V. S.A.: Efendim sarayımız, yani zatıalinizin sarayı nasıl söylesem.. Aç! Ve açıkta!

I.S.K.: *(Eğlenerek)* Durum felaket!

VI. S.A.: Durum felaket!

VII S.A.: İnanılmayacak kadar felaket!

VIII. S.A.: Ayaklar baş oldu efendimiz.

Kral: Kokuyolar mı?

VIII. S.A.: Ne kokuyor mu efendimiz?

Kral: Ayaklar?

VIII. S.A.: Hangi ayaklar?

Kral: Baş olan ayaklar?

IV. S.A.: (*Kendi aralarında*) Adam düpedüz dalga geçiyor yahu.

V. S.A.: Efendimiz köylüler, köleler sabahtan akşama oyun oynayıp, dans edip, sevişiyorlar ancak..

III.S.K.: Evet yalnızca eğlenip, dans edip sevişiyorlar.

Kral: Ne güzel! Siz de katılın onlara!

V. S.A.: Bütün tebaanız isyanda, hasattan sonra ürünlerden paylarını alıp gerisini bize verirlerdi, vermez oldular.

Kral: Ya! Demek onların ürünlerini alırdınız.

IV. S.A.: Evet alırdık.

Kral: Niçin?

IV. S.A.: Topraklar bizimdir de ondan!

Kral: Ya! Soytarıların en akıllısı bir cevap ver.

Soytarı: Hayatınız boyunca bir kez ayak basmadığınız, bir kazma bile vurmadığınız, ağacının bir dalını budamadığınız topraklar onların değil de sizindir öyle mi?

III. S.A.: Evet. Bir itiraz mı var!

Soytarı: O zaman gidin alın topraklarınızı.

Kral: Madem öyle alın topraklarınızı.

III. S.A.: Biz toprağı ne yapalım?Toprağı değil, ürünü istiyoruz. O köylülere ve kölelere lazım ve onlara da biz sahibiz çünkü.

Soytarı: Sahipseniz, bizim yani sarayın müdahelesine gerek yok demektir.

V. S.A.: Sorun da burada. Sahipliğimiz tehlikeye girdi. Yaşamımız altüst oldu.

IV. S.A.: Hatta kralımız hazretlerinin de giysilerinin dikildiği ipekler, ketenler, deriler, kürkler bile gelmez oldu.

Kral: Ya! Vah vah! Benim giysilerim değil mi?

IV. S.A.: (*Kralın tepkisine heveslenerek*) Evet sizin kostümünüz, şapkanız, çoraplarınız, boyun bağınız, donunuz, yani dış ve iç donlarınız, mendilleriniz, kuşağınız..

Kral: Bütün bunlar...

IV. S.A.: Yok efendimiz! Düşünebiliyor musunuz? Gelmiyor, göndermiyorlar.

Kral: Yok! Yok öyle mi? Aah hah! Yok.

V. S.A.: Gelmeyecek.

II.S.K.: Korkarım gelmeyecek ve siz çıplak kalacaksınız! Çıplak kral!

III.S.K.: Kral çıplak!

Kral: İyi gelmesin! (*omuz silkerek*) Küstüm göndermesinler! Gelse de almam!

VII. S.A.: Ama efendimiz..

Kral: Merhum kralın eskileri nerede nerede nerede?

Soytarı: Ne eskisi efendim ne eskisi. Birçoğunu bir kere bile giymemiştir. Onlar üç kuşak hayır onüç kuşak kralı ağırlar, yarıdan çoğu da artar! (*Hüzünlü*) Merhum çok severdi zarafeti.

Kral: Evet artar!

II. S.A.: Efendim sarayda açız!

I.S.K.: *(Eğlenerek)* Sarayda açlık var!

Kral: Aç aç! Aç! Aç aç! Demek aç.. sınız!..

II. S.A.: Evet açız! Aç ve susuz yaşıyoruz.

Kral: Hiç aç gibi bir haliniz... bakayım… size de bakayım, ah size de bakayım.. (*Soytarı ile birlikte saray adamlarını teker teker yoklar)* Aa, bunlar çok besili yahu, hiç aç adam görmesem… Ben açları bilmesem! Aç var açık var! Sarayda bir kaçık var! Aç! Açlar sizi!

Soytarı: Hayat bir tecrübedir. Açlığı da öğrenseniz fena mı?

V. S.A.: Nakit sıkıntımız had safhada.

Kral: Ya! Nakit, nakit... Yani para para para... Varlığı bir deeeeertt!

Soytarı: Dert! Derttir para! Ne yapacaksınız parayla?

V. S.A.: Hiiiç! Lazım olur diye. Yoksa hiiiiç!

Kral: Gördünüz mü hiç! Hatta hiç değil koskoca bir hiiiiiç! Demek ki neymiş?

S.ADMLRI: (*Hepsi*) Hiiiiiçççç!

Kral: Bravo, hiçinizi seveyim! Sizi gidi hiçler sizi. Biraz da oyunu, oyuncakları sevseydiniz. Hiç hiç! Nasıl olur herkes piç!

IV. S.A.: Efendimiz, affınıza sığınıyorum, oyun moyun sevecek hal mi kaldı bizde! Bütün işlerimiz bozuldu.

V. S.A.: Bütün ihaleler bekliyor. Taş üstüne taş konulmuyor.

Soytarı: Yaa! Demek ki taş öbür taşın üstüne konulmuyor.

Kral: Ne güzel! Alttaki taş ezilirdi yoksa! Yaşasın!

V. S.A.: Ne yaşasın efendim.

Kral: (*Bezgin*) Taş!

Soytarı: Efendim tekrar oyun saatiniz geldi sanırsam, yoruldunuz yine çalışmaktan.

Kral: Haklısın. Söyle çıksınlar. (*Saray adamlarına eliyle işaret eder*) Beceremiyorlar da zaten oynamayı, gitsinler başka yerde oynasınlar.

V. S.A.: Ama efendim, nakit lazımdı, hiç için hani (*Kral dinlememektedir, zaten devam edegeldiği oyuna dalmıştır.*)

Soytarı: Hiç sevmez bilirsiniz oyununun bozulmasını. (*Kral oyun oynamak için soytarıyı yanına çağırır*.)

IV. S.A.: (*Soytarı uzaklaşırken, onlar da sahneyi terkederler*.) Bilmez miyiz, biliriz tabi, biliriz.

SON BÖLÜM

VIII. S.A.: Muhterem Asilzadeler! Ancak nihayet cülüsun 365. günü hah. Bu gece dananın kuyruğu hıh… kopacak hoh!

IV. S.K.: Kral durumdan habersiz gibi. Son derece rahat.

VII. S.A.: Anasını satayım… deliye hergün bayram!

I. S.K.: Vallahi ben kendi adıma delilik mevzuunu biraz karıştırdım.

VI. S.A.: Nasıl karıştırdınız?

II. S.A.: Bu delilik dediğimiz şey, neredeyse sonumuzu getirdi desem yeridir.

IV. S.A.: Doğru söylüyorsunuz, inşallah geberip gider diyeceğim, diyemiyorum.

I. S.A.: Yo! Elbette gebermesin. 365. günde ölmesin, şu uğursuzluktan yakayı kurtadığımızı bir anlayalım, biz onu nasıl olsa haklayıp işini bitiririz.

III. S.A.: Hem de büyük bir zevkle.

VII. S.A.: Köleler, serfler de istemiyorlarmış kralın eşek cennetini boylamasını.

VIII. S.A.: İsterler mi? Hıh! İstemezler tabi. Ama görüp görecekleri hihah… rahmet bu kadardır. yah!

(*Kralın huzura geliş töreni mahiyetindeki mutad işlemler yapılır ve kral çıkar*.)

Halk ve S.A.: Aa! Aa! Yaşıyor! Ama ölecek

Halk: Ölmese.. Ah! Keşke ölmese!

S.ADMLRI: (*Hepsi*) Ölmese.. Ah! Keşke ölmese!

Kral: Yurttaşlarım!

Halk ve S.A.: Konuşacak (*Kral sözlerini unutmuştur, aşağıdaki değerlendirmeler esnasında kral komik oyunlar oynamaktadır, halkın değerlendirmelerine ilgi göstermemektedir*.)

Halk: -O ölümsüzdür!
-O asla ölmez!
-O sihirliymiş!
-Onu melekler koruyormuş.
-Tanrı onu özellikle bu surette dünyayı düzeltip bir nizamat versin diye göndermiş.
-Onu gönderen Yüce Tanrı öbürleri gibi onun da canını alır mı sanıyorsunuz!

Kral: (*Bir an toparlar kendini yeniden hitabete başlar*) Yurttaşlarım… (*Yine unutmuş ve oyuna dönmüştür ama insanlar artık hitabetle değil kendi aralarındaki değerlendirmelerle ilgilenmektedir*.)

Halk: -Ona kılıç bile işlemezmiş diyorlar.
-Saray entrikaları bile onu korkutmaya, ona geri adım attırmaya yetmedi.
-O gelmiş geçmiş en korkusuz ölümlüdür.

-Öyle bir aslan parçası, bir daha yeryüzüne onun gibisi hiçbir zaman gelmez, gelmeyecek.
-Zirzop deniyor ya, dünyanın en üstün zekalısıymış o!

Kral: (*Benzer şekilde*) Yurttaşlarım…

Halk: -O zekayı hıfsedemediği içindir ki yerinde duramaz, durmadan oyun oynarmış.
-Ve o oyunlar onun beynini geliştirip hepimizden daha zeki ve kurnaz yapmış onu.

I. S.A.: Hiç büyücüleri, bilicileri, sihir bozucuları çağırmadı bile! Hayret!
VII. S.A.: Vallahi ben bu lanet kalkınca bir gün daha bekleyip öyle haklayalım diyorum.
VIII. S.A.: Bence bir gün bile beklemek gereksiz, süre dolar dolmaz.. küt.. işi bitirelim.
VI. S.A.: Yo yo, onca bekledik, birkaç gün geçsin, iyice emin olalım.

Halk: -Tanrım ne kadar boylu poslu, ne kadar yakışıklı.
-Öbürleri gibi uçkuruna düşkün değilmiş diyorlar.
-Çok saf, temiz, namuslu, dürüst, yani adam gibi adam, kral gibi kralmış vallahi.
-Delikanlı kralmış ya!

Kral: Yurttaşlarım! Yurttaşlarım! (*Sesler kesilir, kral neşeli devam eder, bütün konuşmalarında hala oyun oynamakta, çocukça tavırlar içerisinde hitabetini sürdürmektedir*) Yeni oyuncaklar ve yeni oyunlar icat edin. Giderayak bizden bunu istemişti dersiniz. Beni unutun, zaten unutacaksınız, bu isteğimi unutmayın.

Halk ve S.A.: Aa! Aa!
I. S.K.: Öleceğini biliyor!
Halk: Öleceğini biliyor!
III. S.K.: Ölüm karşısında bu ne metanet!

I. S.A.: Kılı kıpırdamıyor yahu!

II. S.A.: Deli ne olcak!

Halk: Keşke her deli böyle olsa!

Kral: Evet! Öleceğimi biliyorum! Hih hih hih hah hah hah!

Halk ve S.A.: Aa! Aa!

Kral: Niye şaşırdınız! Hah! Bunda bir olağanüstülük yok. Öleceğini herkes biliyor!..

Halk ve S.A.: Aa! Aa!

Kral: Ben de ölümsüz değilim!

Halk ve S.A.: Yaa!

Kral: Niye şaşırdınız?

Halk: Yaşasın kral! Yaşasın kral!

Kral: Yaşasın kral! Yaşasın kral! Yaşasın demekle yaşanmaz ki..

Halk: O ölmemeli. Yaşasın kral! Kral ölmemeli.

Kral: Peki kim ölmeli? Benim yerime biri talip olur mu ölüme ve ölürse biri, ben ölümden ebediyen kurtulur muyum? Hah hah hah!

I. S.K.: Ne kadar akıl dolu sözler bunlar!

III. S.K.: Hep şaşırtıyor bizi.

VII. S.A.: Seçilmiş biri. Muhakkak seçilmiş biri o!

II. S.A.: Bu lanetler de bunun işareti değil mi zaten? O bir görevli!

Halk: Onun için gökten inmiş diyorlar!

Kral: Yurttaşlarım! Sizleri anlamıyorum, anlayamıyorum. Keşke bir anlayabilsem! Sırf bunun için yüzyıl, hayır iki yüzyıl beklemeyi göze alabilirdim!

Soytarı: (*Yavaş yavaş gelir, elinde bir gemici feneri vardır. Birden her yan kararır, o fenerle karanlığın içinde donmuş insanları adeta ışıtıyor, tek tek onlara şaşkınlıkla bakıyor gibidir. O, tarihin heykel galerisindedir*.)

Size soracak olsam "Ölsün mü bu çocuksu kral?" diye. "Hayır! Ölmesin!" diyeceksiniz. Kıyamayacaksınız ona. Ne kadar çocukça duygular içindesiniz siz de! Zaten o ölecek günün birinde. Ha biraz erken, ha biraz geç! Oysa o şimdi, şu anda ölmeli. Kural bu ve lanet sürmeli, hiç kimse bunun için üzülmemeli ve asla entrikasız bir saray düşünmemeli! Çünkü saray… saray entrikasız olmaz! (*Halkta ünlem*). Ama siz "Yok böyle bir lanet, bizimle oyun oynuyorsunuz!" diyeceksiniz. Evet, doğru, akıllıca! (*Halkta ünlem*) Ölmedi kralımız o gece! Zavallı çocuk öleceğini sanıyordu oysa. Ben de öyle sanıyordum. Ama ölmedi! Ben bekledim, kendiliğinden ölür mü diye! Bekledim çünkü öbürlerine kıydığım gibi rahat kıyamazdım ona. Nasıl söyleyim, gelmedi içimden, çünkü tahmin edersiniz ki seviyordum onu! İzin verirseniz bir şey soracağım: (*Krala yönelir)* Yüce efendimiz bütün bunları, bu oyunları niçin icat ettiniz? Bu maskaralığı niçin yaptınız?

Kral: Anlayamadın mı hâlâ aptal! Korktuğum için tabi! Korktuğum için yaptım! Başka ne olabilir!

Soytarı: Gerçekten korktunuz mu?

Kral: Hem de ne kadar!

Soytarı: Siz de mi?

Kral: Herkes korkar oğlum! En çok da hükmedenler! Ben korkularımı oyunlar oynayarak yendim ve mutluluğu öğrendim. (*Kral tekrar heykele dönüşür.)*

Soytarı: (*Seyirciye döner.* Ve hâlâ anlamadıysanız, bilmiyorsanız açıklayayım. (*Delice mimiklerle*) İlk iki kral inanılmaz bir tesadüfle yılın aynı günü biri cephede savaşta, biri de bir suikast sonucu ölüverince kafamda bir ışık belirdi! Biz soytarılar böyle şeyler düşlemekte mahirizdir! Hah hah hah! Diğer üçünü de cülüsun yıldönümü gecesinde ben, bendeniz, anlıyorsunuz değil mi, zehirle

yani pışpışlayıp uyutuverdim. Hah hah hah! Ama bir daha uyanmadılar! Ne yazık!.. Uyanamadı o zavallıcıklar! Bu insanları başka çareler aramaya zorladı. Gördünüz buldular! Ne kadar eğlenceliydi değil mi? İşte size bir deli kral! Hah hah hah! Çok eğlendim çok. Bu insanoğlu ne kadar zavallı, ne kadar korkak! Ne kadar çaresiz, ne kadar yaratıcı, ne kadar komik!.. Hah hah hah! Ne diyordunuz? Ölmemeli kral! Evet! Ben de öyle düşündüm. Ama nereye kadar? Bakınız (*Saray adamlarını gösterir*) bu efendiler çılgına dönmüşler bekliyorlar. Yıldönümünde ölmesin biz birkaç gün içinde hal çaresine bakarız diyorlar! Onlara bu zevki tattırayım mı isterdiniz? Yok öyle yağma! (*Halkı gösterir*) Bu zavallıların güvendiği dağlara da zaten hep kar yağacak... Oysa sevimli kralımız ölmeliydi, ölmeliydi ki… geriye bir umut kalsın! Dehrin kâmından başka türlü vazgeçilmez!.. (*Efekt olarak "Geriye bir umut kalsın"*) Hah hah hah! (*Gülme sesleri boşlukta kaybolurken ışıklar yanar ve kral olduğu yerde, sırtında hançer olduğu halde düşer, saray adamları ve halk kesik kesik yavaşlatılmış devinimle tepki vermeyi oynarken tekrar taş kesilirler ve bu taş yığını heykel adamlar aşağıdaki şarkıyı söylerler*)

FİNAL ŞARKISI

Bir kral mı gerek bize
Bir deli mi hepimize
Bize bir önder mi lazım
Tarihi yeniden yazalım

Böyle gelmiş böyle gitmez
İnsandan umut kesilmez
Ateşi bir gün çalarız
Kılavuzsuz da yaşarız

Şu feleği bir bulalım
Daima özgür kalalım
Güvenli dağa kar yağsın
Yarına bir umut kalsın

SON SÖZ

Soytarı: Şimdi birçok ülkede ip atlama, sek sek, elim sende şenlikleri, birdirbir, uzuneşek, uçurtma şenlikleri düzenleniyor. Birçok ülkede ise bunlar çoktan unutuldu. Burada temaşa buyurduğumuz kralın adı da unutuldu. Deli kraldan söz etseniz Boncuklu Deli İbrahim'den başka kimse gelmiyor usa! Masallarda bile bir kralın akıllı olmasıdır yasa! Biz bu yasayı bu akşam çiğnedik burada. İsteriz ki siz de katılın eğlenceye, oynamaya. "Her ağacın kurdu özünden olur!" en sonunda.

(*Eğlence müziği başlar, herkes oyuncaklarıyla ve oyunlarıyla şenliğe katılır dans edilirken sanki hemşireler ve hastabakıcılar tımarhanenin delilerini yakalayıp zaptetmeye çalışmaktadırlar. Onlar oyunun büyüsüne kendilerini kaptırmış giderek azgınlaşıp kontrolsüz hareketlerle selam verip oyundan pozlar vermektedirler. Herkes kral gibi davranır, saçma giysilerle bunu göstermeye çalışır. Giderek giysilerini de çıkarıp çılgın bir tempoyla sahneyi boşaltırlar. Buradaki yansılamada hemşirelerin ve hastabakıcıların, yani akıllı usluların öbürlerinden daha deli olduğu anlaşılır.)*

SON